

BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

**POVJERENSTVO ZA OVISNOSTI I OVISNIČKA PONAŠANJA
NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE**

**INFORMACIJA O PROVEDBI NACIONALNE STRATEGIJE DJELOVANJA NA
PODRUČJU OVISNOSTI I AKCIJSKOG PLANA
DJELOVANJA NA PODRUČJU OVISNOSTI ZA RAZDOBLJE DO 2026. GODINE
NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE,
INFORMACIJA ZA 2024. GODINU**

UVOD

U svrhu provedbe prioriteta i posebnih ciljeva definiranih Nacionalnom strategijom djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine („Narodne novine“ 18/23) i Nacionalnim Akcijskim planom djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine (u daljnjem tekstu Nacionalni Akcijski plan) izrađen je Akcijski plan djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije (u daljnjem tekstu: Akcijski plan), a pomoću kojeg se putem multidisciplinarnog, integriranog i znanstveno utemeljenih pristupa nastoji osigurati provedba javnih politika na području ovisnosti i ponašajnih ovisnosti i ostvarenje njenih ishoda.

Akcijskim planom Brodsko-posavske županije definirane su mjere vezane za smanjenje uporabe droga, štetne uporabe alkohola, prevencije pušenja kao i pojavu i razvoj ponašajnih ovisnosti, te vezanih zdravstvenih i socijalnih posljedica uključujući mjere prevencije, rane intervencije, liječenja, smanjenja štete, rehabilitacije, društvene reintegracije osoba s problemom ovisnosti odnosno njihovog oporavka.

Prevencija ovisnosti u sklopu ovog dokumenta podrazumijeva i uključuje aktivnosti i programe usmjerene prema (1) ovisnosti o supstancama (alkohol, cigarete, droge) i (2) ovisnosti koje nisu povezane sa supstancama nego s navikama i ponašanjima kao što su ovisnost o kockanju/klađenju, o internetu, računalnim igricama, društvenim mrežama i slično. Pored navedenog definirane su i mjere usmjerene na smanjenje ponude i dostupnosti droga putem unaprjeđenja efikasne primjene zakona u vezi s proizvodnjom, prometom droga i prekursora te organiziranim kriminalom, uličnom redukcijom i pranjem novca povezanog s organiziranim narko-kriminalom, kao i učinkovitu provedbu zakonodavnog okvira vezanog za alkohol, duhan i igranje igara na sreću. Planirane su i mjere usmjerene na pružanje potpore u provedbi aktivnosti Smanjenja potražnje i ponude, pomoću integracije novih znanja, razvoja inovativnih preventivnih i tretmanskih intervencija, osiguranja objektivnih, pouzdanih i usporedivih informacija o dostupnosti i ponudi sredstava ovisnosti te osiguranje koordinacije i praćenja u provedbi mjera u Brodsko-posavskoj županiji.

Definirane mjere ovog Akcijskog plana financirane su osim kroz redovnu djelatnost i iz sredstava Državnog proračuna, fondova Europske unije, sredstava Proračuna Brodsko-posavske županije, sredstva nositelja provedbe mjera Akcijskog plana te sredstava jedinica lokalne samouprave na području Brodsko-posavske županije.

Za koordinativnu ulogu u provedbi Akcijskog plana na nacionalnoj razini zaduženo je Ministarstvo zdravstva i Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Ministarstvo zdravstva, u suradnji sa Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo koordinira, prati, analizira i evaluira provedbu Akcijskog plana za razdoblje do 2026. godine.

Za koordinativnu ulogu u provedbi Akcijskog plana na razini Brodsko-posavske županije zaduženo je Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije uz stručnu podršku Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije. Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Brodsko-posavske županije u suradnji s Povjerenstvom za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije i stručnu podršku Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije povezuje sve nositelje koji su uključeni u prevenciju ovisnosti te prati provedbu Akcijskog plana. Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije podnosi jednom godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti Županu Brodsko-posavske županije i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo Republike Hrvatske te dostavlja Informaciju o provedbi predmetnog Akcijskog plana Županijskoj skupštini.

Odluku o donošenju Akcijski plana na temelju prijedloga Povjerenstva za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije donio je Župan Brodsko-posavske županije 10. listopada 2024. godine.

1. Popis socijalnih, zdravstvenih i ostalih ustanova, te nevladinih organizacija koje djeluju u području ovisnosti na području Brodsko-posavske županije:

- Predškolske ustanove, osnovne i srednje škole na području Brodsko-posavske županije
- Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti
- Hrvatski zavod za socijalni rad, Županijska služba Brodsko-posavske županije Područni ured Slavonski Brod i Područni ured Nova Gradiška
- Opća bolnica „Dr. Josip Benčević „ Slavonski Brod
- Opća bolnica Nova Gradiška
- Dom zdravlja Brodsko-posavske županije
- Općinsko državno odvjetništvo
- Županijsko državno odvjetništvo
- Policijska uprava brodsko-posavska
- Općinski sud u Slavonskom Brodu
- Grad Slavonski Brod
- Grad Nova Gradiška, Koordinacijsko tijelo za suzbijanje zlouporabe droga na području Grada Nove Gradiške
- Udruga „Pozitiva“ Nova Gradiška
- Gradsko društvo Crvenog križa Slavonski Brod
- Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška
- HCK Društvo Crvenog križa Brodsko-posavske županije
- Zajednica klubova liječenih alkoholičara Brodsko-posavske županije
- Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije

1. ZDRAVSTVENE USTANOVE

1.1. NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE, SLUŽBA ZA ZAŠTITU MENTALNOG ZDRAVLJA, PREVENCIJU I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE OVISNOSTI

Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije (u daljnjem tekstu: Služba) ugovorom sa HZZO-om obvezuje se provoditi: unaprjeđenje i očuvanje mentalnog zdravlja, rano otkrivanje, liječenje i rehabilitaciju duševnih poremećaja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, dijagnosticiranje ovisnosti, rad s konzumentima i ovisnicima, uključujući nadzor nad provođenjem specifične medikamentozne terapije i savjetovani rad s članovima obitelji.

Uz provođenja stavki ugovora sa HZZO-om u 2024. godini nastavljen je rad na projektu Ministarstva zdravstva za sudjelovanje zdravstvenih organizacija koje djeluju na području prevencije i liječenja ovisnosti. Projekt „Slobodni i ne ovisni – projekt prevencije ovisnosti i zaštita mentalnog zdravlja u Brodsko-posavskoj županiji“ u partnerstvu s udrugom „Ne-ovisnost“ iz Osijeka i Zajednicom KLA Brodsko-posavske županije započeo je 1. siječnja 2024. godine i trajat će tri godine.

U Službi je tijekom 2024. godine u tretmanu bilo ukupno 672 osoba, od čega je bilo 152 ovisnika, dok je 336 osoba bilo u tretmanu radi zaštite mentalnog zdravlja. Osoba u pratnji (članova obitelji, partnera i skrbnika) je tijekom 2024. godine bilo 168. Osoba koji su testirani na prisutnost PAS u urinu na zahtjev je tijekom 2024. godine bilo 16.

Dolazaka u Službu tijekom 2024. godine bilo je ukupno 2798 (673 dolazaka ovisnika, 1689 dolazaka u području zaštite mentalnog zdravlja, 24 dolazaka radi testiranja na zahtjev i 412 dolazaka osoba u pratnji).

Izvanbolničko liječenje ovisnosti provodili su ovlaštene liječnici specijalisti psihijatrije. Cjelokupna skrb o pacijentu obuhvaća propisivanje i nadzor supstitucijske terapije, upućivanje u specijalističko konzilijarnu zdravstvenu zaštitu radi dijagnosticiranja komplikacija bolesti ovisnosti i pratećih stanja te konzultacije s drugim specijalistima radi pružanja adekvatne skrbi ovisnicima. U sklopu terapijskog tretmana ovisnika provodila su se prema potrebi psihologijska testiranja, a prema procjeni se dalje nastavljao psihosocijalni tretman (individualno i obiteljsko savjetovanje i rad na modifikaciji ponašanja).

Multidisciplinarni tim Službe također skrbi i o socijalnom aspektu ovisnika, resocijalizaciji i kontroli po izlasku iz penalnih ustanova. Pacijentima koji zadovoljavaju kriterije osigurano je zdravstveno osiguranje i pružene su zdravstveno-socijalne intervencije u cilju ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi u suradnji sa županijskim centrima za socijalni rad. Služba surađuje i s Probacijskim uredom Požega vezano uz uvjetni otpust i nastavak izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

U tretmanu Službe tijekom 2024. godine bila je ukupno 152 osoba zbog liječenja ovisnosti (u Slavonskom Brodu 99 osoba, a u Novoj Gradiški 53 osoba). Osoba u pratnji bilo je 32. Od ukupnog broja osoba koji su bili u tretmanu zbog liječenja ovisnosti, 111 osoba su ovisnici o opijatima (u Slavonskom Brodu 63 a u Novoj Gradiški 48).

Od ukupnog broja opijatskih ovisnika, 107 ih je na supstitucijskoj terapiji, a 4 su apstinenti. U 2024. godini u Službu se javilo 8 novih opijatska ovisnika (4 ovisnika u Slavonskom Brodu i 4 ovisnika u Novoj Gradiški).

Radi ostalih ovisnosti (THC, kocka, alkohol, BZO, kokain, TRA) bilo je u tretmanu 41 osoba (u Slavonskom Brodu 36 osoba, a u Novoj Gradiški 5 osoba). Od toga se 20 osoba prvi puta javilo u Službu tijekom 2024. godine. Radi problema ovisnosti o THC-u pomoć su tijekom 2024. godine u Službi zatražile su 2 osobe, radi problema ovisnosti o igrama na sreću (kockanje) 15 osoba, a 16 osoba radi alkoholizma.

Radi ovisnosti o benzodiazepinima u Službu se tijekom 2024. godine javila 1 osoba, radi ovisnosti o kokainu pomoć je zatražilo 6 osoba i 1 osoba s problemom prekomjerno igranja video igrica.

Opijatskim ovisnicima prema indikacijama se propisuje supstitucijska terapija. Postoje dvije vrste supstitucijske terapije koja se ordinira u skladu sa Smjernicama za farmakoterapiju opijatskih ovisnika - metadon i buprenorfin. Tijekom 2024. godine na supstitucijskoj terapiji metadonom bilo je 40 ovisnika (u Slavonskom Brodu 36 ovisnika, a u Novoj Gradiški 4 ovisnika), a na supstitucijskoj terapiji buprenorfinom (sa ili bez naloksona) 67 ovisnika (u Slavonskom Brodu 27 ovisnika i u Novoj Gradiški 40 ovisnika).

Osim pregleda liječnika specijaliste ili psihijatrijskih pregleda tijekom kojih se ovisnicima ordinira farmakoterapija (supstitucijska terapija, terapija komorbiditetnih psihijatrijskih poremećaja) s ovisnicima se provodi i individualni savjetovanišni tretman, rad na modifikaciji ponašanja, individualna psihoterapija ponašanja, te individualna površinska psihoterapija. Ukoliko se i obitelj želi uključiti u liječenje svog člana, tada se provodi obiteljski savjetovanišni tretman.

Tijekom liječenja vrši se toksikološka analiza urina kako bi se utvrdila apstinencija od psihoaktivnih tvari, kao i uzimanje propisane terapije.

U tretmanu Službe tijekom 2024. godine zbog liječenja ovisnosti bilo je 728 dolazaka u Službu (673 dolazaka pacijenata i 55 dolazaka osoba u pratnji).

Zbog eksperimentiranja sa psihoaktivnim tvarima tijekom 2024. godine u tretmanu je bilo 6 osoba (THC).

U tretmanu Službe je tijekom 2024. godine bilo 7 osoba radi mjera liječenja ili odvikavanja od sredstava ovisnosti izrečenih od strane Županijskog suda, Općinskog suda, Prekršajnog suda i Zavoda za socijalni rad.

Po potrebi i na zahtjev poslodavca, Medicine rada, HZZSR ili vlastiti zahtjev Služba je obavljala testiranje urina na psihoaktivne tvari osobama kojima je potrebna potvrda o testiranju. U tu svrhu prove 24 testiranja tijekom 2024. godine.

Služba kontinuirano šalje popunjene Pompidou obrasce u digitalnom obliku za osobe liječene zbog zlouporabe sredstava ovisnosti koji se upisuju Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga pri HZJZ.

Zaštitu mentalnog zdravlja provodila se kroz unaprjeđenje i očuvanje mentalnog zdravlja te rano otkrivanje, liječenje i rehabilitaciju duševnih poremećaja.

U tretmanu Službe tijekom 2024. godine bilo je ukupno 336 osoba zbog raznih poteškoća iz područja mentalnog zdravlja i 136 osoba u pratnji. U Slavonskom Brodu u tretmanu su tijekom 2024. godine bile 296 osobe, a u Novoj Gradiški 40 osoba. O ukupnog broja osoba u tretmanu novih je 118 osoba (96 je novih osoba u Slavonskom Brodu, a 22 u Novoj Gradiški).

U ovom dijelu rada, tim Službe provodio je individualne i grupne tretmane. Služba individualno provodi liječničke preglede (psihijatrijski pregledi), individualni savjetovanišni tretman te rad na modifikaciji ponašanja. Zaštita mentalnog zdravlja se provodi kako individualno tako i kroz rad dviju grupa: grupna psihoanalitička terapija neurotskih pacijenta koju vodi psihijatar u edukaciji iz grupne analize i grupna psihoterapija pacijenata s anksioznim poremećajima, poremećajima raspoloženja, poremećajima osobnosti i ovisnika.

Ukoliko je uključena obitelj provodi se obiteljski savjetovanišni tretman.

Pacijenti iz ove skupine imali su ukupno 1689 dolazaka u Službu i 357 dolazaka osoba u pratnji.

“Savjetovalište za mlade” kao oblik zaštite mentalnog zdravlja nastavio je svoj rad u 2024., a razlozi dolaska su mnogobrojni, s tim da su najčešći adolescentne krize, izostanci iz škole, loš uspjeh u školi, problemi u ponašanju, eksperimentiranje s drogama.

Razlozi dolaska odraslih u Službu u okviru zaštite mentalnog zdravlja su različiti: psihičke smetnje uzrokovane obiteljskim problemima, poremećaji prilagodbe (gubitak posla, smrt bliske osobe, mobing), psihičke smetnje uzrokovane stresom (reaktivna psihička stanja), anksiozni poremećaji, poremećaji raspoloženja, problemi zbog prekomjerne konzumacije alkohola, problematično kladenje i sl.

U Službi se u okviru zaštite mentalnog zdravlja obavljala psihologijska obrada i dijagnostika, a provode ju psiholozi. Osim psihologijskog testiranja, psiholozi provode individualni i obiteljski savjetodavni rad, psihosocijalni tretman i rad na modifikaciji ponašanja djece, mladih i odraslih s problemima ovisnosti i/ili teškoćama mentalnog zdravlja i rizičnog ponašanja.

U Službi se provodi Play Attention tretman u koji su uključeni djeca i mladi kojima je dijagnosticiran hiperkinetski poremećaj/poremećaj pažnje, a u svrhu jačanja samokontrole te smanjenja impulzivnosti kao rizičnog čimbenika za razvoj ovisnosti. Ova aktivnost je financirana putem projekta Ministarstva zdravstva. Tijekom 2024. godine u tretmanu je bilo 12 djece u Slavonskom Brodu i 2 djece u Novoj Gradiški.

Preventivni rad možemo promatrati s nekoliko aspekata, a dominantno Služba provodi aktivnosti kao dio projekta Ministarstva zdravstva. Jedan oblik je edukacija javnosti koju Služba provodi putem internet stranice Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije različitim edukativnim člancima i objavama na Facebook stranici. Prigodno je objavljeno 6 članka: na web stranici Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije i Facebook stranici „Savjetovalište za mentalno zdravlje SB“

Organizirana su 2 predavanja u sklopu projektne aktivnosti projekta pod nazivom „Javnozdravstveni dani“:

Nastavljeno je održavanje predavanja o ovisnostima učenicima viših razreda osnovnih škola i učenicima 1. razreda srednjih škola i to u suradnji s odjelom za prevenciju Policijske uprave brodsko - posavske.

Održana su 2 sastanaka s dionicima obilježavanja „Mjeseca borbe protiv ovisnosti“ radi koordinacije, izrade i tiskanja programa za cijelu Brodsko-posavske županije sa svim planiranim aktivnostima.

Organizirana je jedna konferencija za medije povodom obilježavanja „Mjeseca borbe protiv ovisnosti“.

Mjesec borbe protiv ovisnosti” (od 15. studenog do 15. prosinca) u 2024. godine je bio pod motom „Ti držiš kormilo – okreni prema slobodi!“, te je bio obilježen uz koordinaciju Službe. Organizatori su bili: Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko- posavske županije uz potporu Ministarstva zdravstva i Brodsko-posavske županije.

Raspored aktivnosti za Slavonski Brod i Novu Gradišku bio je objavljen na internet stranici Službe.

Mjesec borbe protiv ovisnosti započeo je najavom 13.11.2024. godine na štandu prostora Gradske tržnice u Slavonskom Brodu, a prilikom najave Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije je održao i konferenciju za medije na kojoj je predstavljen program obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti na području Brodsko-posavske županije (15.11.-15.12.2024.) kao i predstojeći „12. Brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima“. Tijekom predstavljanja programa obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti na području Brodsko-posavske županije, podijeljeni su zainteresiranim građanima promotivni materijali Službe i usmeno davane informacije o radu Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županij, Službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti .

Centralna aktivnost Službe u „Mjesecu borbe protiv ovisnosti“ bio je „12.Brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima " koji je organiziran uz potporu Ministarstva zdravstva, Brodsko-posavske županije i u suradnji s Katedrom za javno zdravstvo, Medicinskog fakulteta Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Simpozij je održan 21. studenog 2024. godine u prostorijama Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u Slavonskom Brodu pod nazivom „Integrativan pristup ovisnostima – klinički, socijalni i psihološki aspekti ”.

Na simpoziju je prisustvovalo više od 125 sudionika koji su imali priliku čuti tri pozvana predavača, sedam usmenih predavanja i tri poster prezentacije. Kao i ranijih godina i u 2024. godine na simpoziju su sudjelovali stručnjaci koji se bave istom problematikom u zavodima za javno zdravstvo, bolnicama, školama, drugim institucijama i udrugama kako bi razmijenili iskustva i unaprijedili rad u području ovisnosti. Simpozij je bio namijenjen liječnicima, psiholozima, socijalnim radnicima i drugim stručnjacima u mreži zavoda za javno zdravstvo i institucijama koji se u svom radu susreću s rizičnim ponašanjem i ovisnostima kod mladih. Služba je kontinuirano i redovito vodila dnevna i mjesečna izvješća o radu koja se dostavljaju nadležnim institucijama.

2024. godina	BROJ OSOBA			BROJ DOLAZAKA		
SKUPINA	SB	NG	Ukupno	SB	NG	Ukupno
Ovisnici						
<i>Ovisnici o opijatima</i>	63	48	111	288	156	444
<i>Druge ovisnosti</i>	36	5	41	206	23	229
Ovisnici ukupno	99	53	152	494	179	673
Zaštita mentalnog zdravlja						
<i>Mentalno zdravlje</i>	273	35	308	1384	97	1481
<i>Eksperimentatori</i>	11	3	14	80	15	95
<i>Play attention</i>	12	2	14	108	5	113
Mentalno zdravlje ukupno	296	40	336	1572	117	1689
<i>Testiranje na zahtjev</i>	16	0	16	24	0	24
<i>Terapijska zajednica</i>	0	0	0	0	0	0
Pratnja						
<i>Ovisnici pratnja</i>	16	16	32	36	19	55
<i>Mentalno zdravlje pratnja</i>	110	26	136	301	56	357
Pratnja ukupno	126	42	172	337	75	412
UKUPNO	537	135	672	2427	371	2798

	BROJ OSOBA		
SKUPINA	SB	NG	UKUPNO
Druge ovisnosti			
<i>THC</i>	2		2
<i>Kocka</i>	14	1	15
<i>Alkohol</i>	12	4	16
<i>BZO</i>	1		1
<i>Kokain</i>	6		6
<i>VIDEO IGRICE</i>	1		1
Ukupno	36	5	41

<i>Eksperimentatori</i>			
<i>THC</i>	3	3	6
<i>BZO</i>			
<i>AMP</i>			
<i>ALC</i>			
<i>Ukupno</i>	3	3	6
<i>Testiranje na HIV i HCV</i>	4	3	7
<i>Napomena (2 ili više PAS)</i>	2	0	2
<i>PO</i>	0	0	0
<i>Mjera obveznog liječenja ovisnosti</i>	6	1	7

<i>OPIJATSKI OVISNICI</i>	BROJ OSOBA		
	SB	NG	UKUPNO
<i>Metadon</i>			
<i>na terapiji od ranije</i>	35	4	39
<i>novi</i>	1	0	1
<i>apstinenti</i>	0	1	1
<i>Ukupno</i>	36	5	41
<i>Buprenorfin</i>			
<i>na terapiji od ranije</i>	24	36	60
<i>novi</i>	3	4	7
<i>apstinenti</i>	0	3	3
<i>Ukupno</i>	27	43	70
<i>Ukupno opijatskih ovisnika</i>	63	48	111

<i>NOVI PACIJENTI</i>	BROJ OSOBA		
	SB	NG	UKUPNO
<i>Ovisnici</i>			
<i>Ovisnici o opijatima</i>	4	4	8
<i>Ostale ovisnosti</i>	17	5	22
<i>Ukupno ovisnici</i>	21	9	30
<i>Zaštita mentalnog zdravlja</i>			
<i>Mentalno zdravlje</i>	84	19	103
<i>Eksperimentatori</i>	4	2	6
<i>Play attention</i>	8	1	9
<i>Ukupno mentalno zdravlje</i>	96	22	118
<i>Ukupno novih pacijenata</i>	117	31	148

1.2. Opća bolnica „Dr. Josip Benčević“ Slavonski Brod

Odjel psihijatrije Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ Slavonski Brod provodio je mjere prevencije i liječenja bolesti ovisnosti u okviru specijalističko-konzilijarnih psihijatrijskih ordinacija i ambulante kliničkog psihologa te bolničkog liječenja na Psihijatrijskom odjelu.

Aktivnosti u području prevencije i liječenja ovisnosti provodili su sljedeći stručnjaci: 4 psihijatra specijalista, 1 socijalni radnik, 1 radno-okupacioni terapeut, 2 magistra sestrinstva, 1 prvostupnica sestrinstva i 2 klinička psihologa.

Tijekom 2024. godine u polikliničko-konzilijarnim ordinacijama liječeno je ukupno 339 pacijenata s nekom od dijagnoza bolesti ovisnosti s 1045 obavljena pregleda, a broj hospitaliziranih osoba na Odjelu psihijatrije je bio 112.

Dijagnoza	Broj osoba liječenih u polikliničko-konzilijarnoj zaštiti	Broj hospitaliziranih osoba na Odjelu psihijatrije
F10 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom	303	108
F11 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem opijata	10	1
F13 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem sedativa i hipnotika	1	0
F19 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem više droga	25	3
UKUPNO	339	112

Stručnjaci Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ Slavonski Brod sudjelovali su tijekom 2024. godine na sljedećim edukacijama iz područja prevencije i liječenja bolesti ovisnosti : " 12.. Brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima“ u Slavonskom Brodu, Registar za alkoholizam i Žene i ovisnost.

1.3. Opća bolnica Nova Gradiška

Odjel za psihijatriju Opće bolnice Nova Gradiška u 2024. godini je realizirao sljedeće mjere iz Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije:

-unapređivanje informiranosti opće populacije i ciljanih skupina s ciljem prevencije, organiziranje info-šandova s edukativno-promotivnim materijalom u prostoru Opće bolnice Nova Gradiška, u prigodi obilježavanja Svjetskog dana protiv alkoholizma, Svjetskog dana nepušenja, Međunarodnog dana borbe protiv zlorabe droga i Mjeseca borbe protiv ovisnosti,

-unapređivanje i izgradnja znanja i vještina stručnjaka uključenih u sustav tretmana ovisnosti i ponašajnih ovisnosti: sudjelovanje predstavnika Odjela za psihijatriju na X. Međunarodnom skupu „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“, nacionalna konferencija o ovisnostima “Ovisnosti 2030.- Politika, struka i praksa- Idemo li u istom smjeru?“ i 12. Brodski simpozij o alkoholizmu, kockanju i modernim ovisnostima “ koji je bio održan u Slavonskom Brodu,

- praćenje smjernica i provedba mjera Nacionalne strategije, Nacionalnog i Županijskog Akcijskog plana djelovanja na području ovisnost: sudjelovanje predstavnice Opće bolnice Nova Gradiška, Odjela za psihijatriju, Ljiljane Lukačević, mr. spec. kliničke psihologije u radu Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti na području Grada Nova Gradiška i Povjerenstva za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije.

Kroz poliklinički rad (psihijatrijske ambulate/ambulate kliničke psihologije u 2024. godini liječeno je 56 pacijenata s dijagnozom ovisnosti.

Dijagnoza	Broj pacijenata
F10 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom	41
F11 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem opijata	5
F13 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem sedativa i hipnotika	4
F19 duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem više droga	6
UKUPNO	56

1. 4. Dom zdravlja Brodsko-posavske županije

Liječnici opće/obiteljske medicine Doma zdravlja Brodsko-posavske županije sudjelovali su organizaciji i planiranju odgovarajuće intervencije za svakog pojedinog ovisnika. U provedbi Akcijskog plana, tijekom provođenja supstitucijske terapije ovisnika, djelatnici Doma zdravlja surađivali su sa Službom za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničkog liječenja ovisnosti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije. U provedbi Akcijskog plana liječnici opće/obiteljske medicine skrbili su o zdravlju svakog ovisnika i redovitosti uzimanja propisanih lijekova. Ukupan broj ovisnika na supstitucijskoj terapiji u ordinacijama opće/obiteljske medicine na području Brodsko-posavske županije u 2024. godini bio je 111 od čega je u ordinacijama opće/obiteljske medicine Doma zdravlja Brodsko-posavske županije bilo obuhvaćeno 48 ovisnika.

Ostalim aktivnostima iz svoje nadležnosti liječnici integriraju u sustavno liječenje ovisnosti druge dijagnostičke i terapijske intervencije potrebne zbog drugih zdravstvenih potreba pojedinca - liječenje komorbiditeta ovisnika, stanje kod specijalista, komplikacija (kardiovaskularne, hepatitis). Liječnici opće/obiteljske medicine pomažu ovisnicima u ostvarivanju njihovih prava (invalidnost, bolovanje).

Provedbene aktivnosti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti: Edukacija o problemima ovisnosti i zlouporabe droga; provođenje edukacijske i informativne aktivnosti vezano uz promicanje zdravih stilova života među djecom, mladima i roditeljima; rana detekcija rizičnog ponašanja i prvih znakova konzumiranja psihoaktivnih sredstava; sudjelovanje u provođenju supstitucijske farmakoterapije opijatskih ovisnika (izvanbolničko liječenje ovisnosti).

U provedbi prevencije ovisnosti liječnici opće/obiteljske medicine koordiniraju radom različitih službi koje zajednički skrbe o ovisnicima (Patronažna služba Doma zdravlja Brodsko-posavske županije, Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Hrvatski zavod za socijalni rad, Županijska služba Brodsko-posavske županije).

2. ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAMI KOJI SU PROVEDENI U BRODSKO-POSAVSKOJ ŽUPANIJI U 2024. GODINI

Sukladno Nacionalnoj strategiji djelovanja na području ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, sve odgojno-obrazovne ustanove na području Brodsko-posavske županije su u svoje godišnje planove za 2024. godinu uvrstile programe za prevenciju različitih vrsta ovisnosti. Preventivni programi provodili su se u odgojno-obrazovnim ustanovama sukladno specifičnostima, uvjetima i potrebama određene osnovne i srednje škole, sa zajedničkim ciljem - suzbijati i sprječavati pojavu svih oblika ovisnosti među djecom i mladima te rizično ponašanje djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, što uključuje prevenciju ovisnosti o drogama, alkoholu, pušenju, internetu, kladjenju i dr. Školski programi prevencije ovisnosti povezani su s preventivnim programima koji se provode u lokalnoj zajednici putem suradnje odgojno-obrazovnih ustanova sa županijskim Povjerenstvom za ovisnosti i ovisnička ponašanja i Koordinacijskim tijelom za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška.

U svakoj osnovnoj i srednjoj školi na području Brodsko-posavske županije imenovan je voditelj školskog preventivnog programa i školsko povjerenstvo koje izrađuje školski preventivni program (ili školsku preventivnu strategiju) te prati i evaluira njegovu provedbu. S ciljem dosljednog i kontinuiranog provođenja školskih programa prevencije ovisnosti, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta imenovalo je županijske koordinate školskih preventivnih programa i županijske voditelje programa prevencije ovisnosti u osnovnim i srednjim školama. Za voditeljicu Županijskog stručnog vijeća za školske preventivne programe u osnovnim školama imenovana je Dijana Vlaović, prof. socijalni pedagog dok je za srednje škole Brodsko-posavske županije imenovana Maja Lozinjak Štefanac, prof. socijalni pedagog. Koordinacija provedbe Nacionalnog programa provodi se tako što na kraju školske godine županijski koordinator, na osnovu dostavljenih izvješća iz svih osnovnih i srednjih škola, podnosi izvješće o provedbi programa prevencije ovisnosti u osnovnim i srednjim školama na razini županije nadležnom županijskom uredu, županijskom Povjerenstvu za prevenciju za ovisnosti i ovisničkog ponašanja, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta i Agenciji za odgoj i obrazovanje. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta dostavlja izvješće o provedbi mjera iz Nacionalnog programa dostavlja Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, a hrvatski zavod za javno zdravstvo zajedničko izvješće svih županija o provedbi Nacionalnog programa jednom godišnje dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Programom prevencije ovisnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama na području Brodsko-posavske županije obuhvaćena su sva djeca školskog uzrasta. Školski preventivni programi provodili su se u tri razine:

- **univerzalna** (namijenjena svoj djeci i mladima bez obzira na razinu rizika kroz rad u svim metodskim jedinicama u nastavnom procesu, na satu razrednog odjela, kroz izvanastavne i izvanškolske aktivnosti te rad u raznim udrugama, klubovima mladih i dr.),

- **selektivna** (namijenjena je djeci i mladima koji imaju neke rizične čimbenike koji ih čine nešto rizičnijima od ukupne populacije, ali ti rizici ih još nisu doveli do rizičnih ponašanja, a provode je stručne službe u školama, zdravstveni djelatnici, djelatnici Hrvatskog zavoda za socijalni rad i MUP-a, te drugi stručnjaci po potrebi) te

- **indicirana** (namijenjena pojedincima i skupinama djece i mladih koji su zbog rizičnih čimbenika izrazito rizični za pojavu rizičnih ponašanja ili su ta ponašanja već nastupila).

Tijekom 2024. godine afirmacija zdravih stilova života i edukacija djece i mladih o štetnostima konzumacije sredstava ovisnosti ostvareni su u osnovnim i srednjim školama na području Brodsko-posavske županije na više načina - na satovima razrednih odjela, kroz redovni i izborni školski program, dodatni rad te izvannastavne aktivnosti. Metode rada i teme prilagođene su dobnim skupinama učenika. Nastavne teme o zdravlju i ovisnostima bile su povezane s konkretnim nastavnim sadržajima i temama koje obvezuju učitelje prirode, biologije, tjelesne i zdravstvene kulture, razrednike i stručne suradnike koji sudjeluju u neposrednom odgojno-obrazovnom radu ili u realizaciji drugih planiranih programa i projekata. Razrednici i stručni suradnici provodili su programe razvoja socijalno-emocionalnih vještina kod djece i mladih, s ciljem osnaživanja djece i mladih u suočavanju sa svakidašnjim problemima, razvijanja samopouzdanja i samozaštitnog i odgovornog ponašanja, učenja socijalno prihvatljivih ponašanja i usvajanja zdravih stilova života.

Sve odgojno-obrazovne ustanove na području Brodsko-posavske županije organizirale su tijekom 2024. godine različite aktivnosti s ciljem poticanja i razvijanja kreativnosti djece i mladih te organiziranog i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena. Tako su u svim osnovnim i srednjim školama organizirani programi koji pridonose stvaranju zdravog i poticajnog školskog okruženja i zadovoljavaju potrebe učenika poput kulturnih, zabavnih, sportskih, humanitarnih i drugih društvenih aktivnosti.

Sukladno Nacionalnoj kampanji, neke su se odgojno-obrazovne ustanove uključile u obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv zlorabe droga - 26. lipnja., a u svim je osnovnim i srednjim školama na području Brodsko-posavske županije obilježen Mjesec borbe protiv ovisnosti u vremenu od 15. studenoga - 15. prosinca 2024. godine, različitim aktivnostima, kao što su tribine, predavanja, izrada panoa, okrugli stolovi, debate, radionice, kazališne/kino predstave, organiziranje sportskih natjecanja i drugih aktivnosti.

Na razini selektivne prevencije u nekim su osnovnim i srednjim školama izrađeni programi za rad s rizičnim skupinama djece i mladih u vidu uključivanja u dopunski rad, mjera rane intervencije, savjetovanja, radionica, individualiziranog pristupa te pedagoških mjera pozitivnih potkrepljenja i kontrole.

U kontekstu indicirane prevencije djeca i mladi koji su počeli pokazivati rizična ponašanja upućivana su na stručni multidisciplinarni tretman u nadležne institucije (Hrvatski zavod za socijalni rad, Savjetovalište za mlade, Obiteljski centar).

Školski preventivni programi osim djece i mladih sadrže i programe rada s roditeljima. U osnovnim i srednjim školama na području Brodsko-posavske županije tijekom 2024. godine realizirane su različite aktivnosti s ciljem razvijanja svijesti roditelja o ulozi obitelji u prevenciji ovisnosti i jačanja roditeljskih kompetencija, te s ciljem informiranja roditelja o rizičnim i zaštitnim činiteljima u kontekstu razvoja ovisnosti. Aktivnosti s roditeljima realizirane su i s ciljem edukacije za rano prepoznavanje znakova eksperimentiranja djece i mladih sa sredstvima ovisnosti i simptoma ovisnosti te povećanja znanja o štetnosti zlorabe sredstava ovisnosti za psihofizičko zdravlje djece i mladih i njihovo socijalno i emocionalno funkcioniranje.

U provedbi školskih preventivnih programa odgojno-obrazovne ustanove na području Brodsko-posavske županije ostvarile su suradnju s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije (Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, Savjetovalište za mlade, Služba za epidemiologiju, Služba za preventivnu školsku medicinu), policijom, HZSR, Crvenim križem, stručnim organizacijama civilnog društva koje na području Županije provode programe prevencije ovisnosti za djecu i mlade.

S ciljem kontinuiranog stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika u području prevencije ovisnosti, u osnovnim i srednjim školama na području Brodsko-posavske županije organizirani su različiti oblici edukacija. Osim internih edukacija u školama, županijskih stručnih vijeća voditelja školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama te stručnog usavršavanja u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i putem stručnih skupova na regionalnoj i državnoj razini, održan je tradicionalno u Mjesecu borbe protiv ovisnosti i Županijski stručni skup voditelja školskih preventivnih programa. Na Županijskom stručnom vijeću voditelja školskih preventivnih programa organizirana je edukacija učitelja i stručnih suradnika za međunarodni europski program za razvoj otpornosti RESCUR-na valovima otpornosti i predavanje dr. Slobodana Rajovića "Obrazovna neuroznanost-pogled na virtualni svijet i ovisnosti".

U nastavku je pregled Školskih preventivnih programa u osnovnim i srednjim školama Brodsko-posavske županije.

	NAZIV ŠKOLE, MJESTO	VODITELJ ŠKOLSKOG PREVENTIVNOG PROGRAMA	NAZIV ŠKOLSKOG PREVENTIVNOG PROGRAMA PROVEDENOG U 2024. GODINI	CILJ PROGRAMA
1.	Osnovna škola "Bogoslav Šulek", Slavonski Brod	Sanja Bjelobabić, Mirela Ivančević	Mjesec ovisnosti	Cilj obilježavanja je upozoriti cjelokupnu javnost na problem ovisnosti te potaknuti na provedbu aktivnosti koje će za cilj imati smanjenje potražnje i dostupnosti ilegalnih sredstava ovisnosti, unapređenje zaštite zdravlja i sigurnost stanovništva te smanjenje zdravstvenih, socijalnih i društvenih rizika i šteta povezanih sa ovisnostima i ponašajnim ovisnostima. Radionice koje psihologinja i pedagoginja provode s učenicima šestih razreda na satu razrednika.
2.	Osnovna škola "Vladimir Nazor" Slavonski Brod	Antonija Koristka, Željka Rubil	Školski preventivni program	Školski preventivni program provodi se svake školske godine sa svim učenicima, njihovim roditeljima, učiteljima, stručnim suradnicima i vanjskim suradnicima s ciljem poticanja zdravih životnih navika i prevencije rizičnih oblika ponašanja. Tijekom školske godine provode se aktivnosti i sadržaji za učenike za vrijeme redovne i izborne nastave, sata razrednika te u okviru izvannastavnih sadržaja. Provode se sadržaji školskih projekata Za sigurno i poticajno okruženje u školi, Dobre i loše strane digitalnih tehnologija, Solidarnost na djelu, program Abeceda prevencije. Učitelji i stručni suradnici sudjeluju u planiranju i provedbi aktivnosti i sadržaja. Program uključuje i vanjske suradnike u smislu provođenja projekta Službe za javno zdravstvo i Policijske uprave Slavonski Brod - Zdrav za pet. Služba školske medicine u okviru sistematskih pregleda i cijepljenja učenika redovito educira o zdravim životnim stilovima. Učenici i roditelji se mogu uključiti i na tematske radionice projekta Zdravo odrastanje koje provodi Centar za psihološko savjetovanje, edukaciju i istraživanje Sirius, Zagreb. Za učitelje i stručne suradnike provode se edukacije na učiteljskom i stručnim vijećima kao i izvan škole (stručna predavanja tijekom Javno zdravstvenih dana Službe za javno

				zdravstvo). Različitim aktivnostima nastoje se poticati i kvalitetno ispunjavanje slobodnog vremena kroz različite izvannastavne sadržaje uključujući aktivnosti Školske zadruge kao i Udruge Vivak.
3.	Osnovna škola "Đuro Pilar" Slavonski Brod	Ema Filajdić, Mirjana Dolibašić-Pešut	Školski preventivni program	Tijekom šk. god. 2024./2025. u ostvarivanju Školskog preventivnog programa djelovali smo kroz dva područja: Prevencija Ovisnosti i Prevencija nasilja. Početkom šk. god dobili smo preporuku AZOO provoditi i Abecedu prevencije koju smo provodili na satu razrednika od 1.- 8. razreda. Tijekom provedbe školskog preventivnog programa planirane teme ostvarili smo putem predavanja i radionica za učenike koje su bile usmjerene s ciljem osnaživanja samopouzdanja i jačanje mentalnog zdravlja učenika. U Mjesecu borbe protiv ovisnosti od 15.studenog do 15. prosinca za učenike 7. i 8. razreda na satu razrednika upoznali smo učenike kroz predavanja i radionice o štetnosti svih vrsta ovisnosti i njihovo štetno djelovanje na zdravlje učenika.
4.	Osnovna škola "Blaž Tadijanović" Slavonski Brod	Suzana Lovrić	Školski Preventivni program	Obilježili su Mjesec borbe protiv ovisnosti, a posebno ističu prezentaciju Kako mladi gledaju na probleme svih vrsta ovisnosti i što poručuju ovisnicima modernog doba – koju su održali učenici škole svojim multimedijalnim stvaralaštvom u povodu Mjeseca borbe protiv ovisnosti u organizaciji Gradskog društva Crvenog križa Slavonski Brod. Prezentacija je obuhvatila koje sve posljedice mogu uzrokovati poroci koje stvaraju ovisnost, bilo da je riječ o alkoholu, duhanu, narkoticima, kockanju, hrani, internetu, mobitelima – mladi su upozorili kroz PowerPoint prezentacije, recitacije, sviranje, pjevanje, glumu, fotografije.

5.	Osnovna škola "Hugo Badalić", Slavonski Brod	Lana Tolarić	Rescur	Rescur: Na valovima je program razvoja otpornosti djece od 4 do 12 godina. Njeguje socijalne, emocionalne i kognitivne kompetencije kod djece poučavajući ih kako da koriste svoje snage i sredstva da bi svladali prepreke te rasli i napredovali u različitim područjima svog razvoja. Program se sastoji do niza aktivnosti za izgradnju otpornosti unutar šest tema (razvoj komunikacijskih vještina, uspostavljanje zdravih odnosa, razvijanje pozitivnog mišljenja, razvoj samoodređenja, izgradnja osobne snage, pretvaranje izazova u prilike).
6.	Osnovna škola „Antun Mihanović“ Slavonski Brod	Ankica Matasović Ines Gelešić Liović	Rescur LQ- Vještine za adolescenciju	Rescur: Na valovima je program razvoja otpornosti djece od 4 do 12 godina. Njeguje socijalne, emocionalne i kognitivne kompetencije kod djece poučavajući ih kako da koriste svoje snage i sredstva da bi svladali prepreke te rasli i napredovali u različitim područjima svog razvoja. Program se sastoji do niza aktivnosti za izgradnju otpornosti unutar šest tema. Rescur: Na valovima je program razvoja otpornosti djece od 4 do 12 godina. Njeguje socijalne, emocionalne i kognitivne kompetencije kod djece poučavajući ih kako da koriste svoje snage i sredstva da bi svladali prepreke te rasli i napredovali u različitim područjima svog razvoja. Program se sastoji od niza aktivnosti za izgradnju otpornosti unutar šest tema (razvoj komunikacijskih vještina, uspostavljanje zdravih odnosa, razvijanje pozitivnog mišljenja, razvoj samoodređenja, izgradnja osobne snage, pretvaranje izazova u prilike). Cilj programa je osnaživanje učenika radom na razvoju socijalnih vještina u izborima primjerenih ponašanja u odnosu prema ovisnostima i rizičnim ponašanjima. Učenici stječu vještine koje im mogu pomoći u nošenju s izazovima i izboru zdravih stilova života.

7.	Osnovna škola „Ivana Brlić Mažuranić“, Slavonski Brod	Marina Kolobarić	Školski preventivni program - "Sretniji ja, sretnija škola"	Školski preventivni program usmjeren je jačanje mentalnog zdravlja učenika te razvoj socijalnih vještina kako bi se smanjilo vršnjačko nasilje. Također, provedene su aktivnosti vezane za prevenciju ovisnosti o društvenim mrežama, videoigrama i online kladenju te prevenciju nasilja na internetu. Školski preventivni program obuhvatio je sljedeće programe: Sretniji ja, sretnija škola za učenike od 1.- 8. razreda s ciljem jačanja mentalnog zdravlja i sprječavanja vršnjačkog nasilja. Za učenike 7. razreda proveden je program prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju: Alati za moderno doba. Programi obuhvaćaju individualni rad s učenicima, radionice za učenike, roditelje i učitelje.
8.	Osnovna škola "Dragutin Tadijanović", Slavonski Brod	Marko Čosić	Školski preventivni program (informiranje)	Cilj programa je senzibilizirati učenike o štetnosti opojnih sredstava po zdravlje i ponašanje. Konstantan rad na prevenciji štetnih ponašanja i pojava ostalih vrsta ovisnosti. Osvještavamo učenike o štetnosti svih sredstava ovisnosti po njihovo zdravlje. Upoznajemo učenike s posljedicama korištenja opijata.
9.	Osnovna škola „Milan Amruš“, Slavonski Brod	Marina Sedlo	Prevencija: Školski preventivni program suzbijanja zlouporabe sredstava ovisnosti	Program su kreirale psihologinja i pedagoginja s ciljem osnaživanja zaštitnih i ublažavanja utjecaja rizičnih čimbenika tijekom školovanja učenika. Program je ostvaren kroz niz radionica za učenike: Želim živjeti zdravo, Moje slobodno vrijeme, Ekrani, Opasnosti Interneta, Oslobođenje od stresa te interaktivna predavanja za roditelje: Izazovna ponašanja.

10.	Osnovna škola "Ivan Goran Kovačić", Slavonski Brod	Josip Đurđević	Razvoj socijalnih vještina	<p>Stjecanje vještine razvijanja dobrih odnosa s vršnjacima: brižnost, suradnja, pravednost, opraštanje, poštenje, poštovanje, odgovornost, sigurnost. Učenici 3. razreda osnovne škole će kroz 7 radionica steći osnovne socijalne vještine za razvoj dobrih međuvršnjačkih odnosa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Razvijanje pozitivne slike o sebi 2. Istraživanje osjećaja 3. Prijateljstvo i suradnja 4. Moja snaga, moje moći 5. Slušanje i govorenje 6. Sukobi 7. Evaluacija
11.	Osnovna škola Markovac, Vrbova	Marija Balind	Školski preventivni program	<p>Cilj programa je smanjiti interes učenika za konzumiranje sredstava koja stvaraju ovisnost, osposobiti ih da se odupru vlastitoj znatiželji i pritisku društva. Nadalje, razviti osjećaj odgovornosti za vlastito ponašanje, razvijati samopoštovanje. Informirati roditelje o postojećoj ovisnosti o internetu. Na satu razrednog odjela te u sklopu nastave prirode, biologije, hrvatskog jezika, tjelesno-zdravstvene kulture provodile su se radionice s učenicima. Učenici od 5. do 8. razreda rješavali su ankete i kvizove o ovisnostima. Na roditeljskim sastancima, održana su predavanja o ovisnostima (pušenje, alkohol, droge, internet, kockanje). Na satu razrednog odjela provodi se Abeceda prevencije.</p>
12.	Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića, Staro Petrovo Selo	Dijana Vlaović	Školski program prevencije ovisnosti i nasilja	<p>U Školi smo odrađivali dva programa Školski program prevencije ovisnosti i Školski program prevencije nasilja koje smo stavili u našu prevencijsku strategiju. Programi su se realizirali kroz odrađivanje radionica od 1. do 8. razreda, temama prevencije na satovima razrednika i u sklopu redovne nastave. Predavanjima izvanjskih suradnika iz Mup-a i suradnjom na njihovim programima "Živim život bez nasilja" za 7. razreda i "Zdrav za pet" za 8. razrede. Također smo odrađivali i program Alati za moderno doba u 7. i 8. razredima. Održane su edukacije za roditelje na roditeljskim sastancima i učitelje na Učiteljskom vijeću.</p>

13.	Osnovna škola "Vladimir Nazor", Adžamovci	Dijana Milanović	Ovisnosti reci ne!	<p>Kroz planirane aktivnosti, programe i projekte želimo osnažiti učenike i pomoći im u razvijanju pozitivnih životnih vrijednosti i vještina koje će im pomoći u prevladavanju raznih rizika odrastanja i donošenju zdravih i pozitivnih odluka u životu.</p> <p>Programom su obuhvaćeni svi učenici škole (razredna i predmetna nastava). Učenici razredne i predmetne nastave na redovitim satima razrednika, posebno u Mjesecu borbe protiv ovisnosti i Tjednu sigurnijeg interneta, s pedagoginjom i svojim razrednicima obrađuju teme koje se odnose na prevenciju ovisnosti, prevenciju vršnjačkog nasilja, prevenciju ovisnosti o elektroničkim medijima, promicanje zdravih stilova života, razvijanje socijalnih vještina, poštivanje različitosti. Teme prevencije se obrađuju kroz interaktivna predavanja, prezentacije, radionice, izrade plakata. Posebno se ističe emocionalno opismenjavanje učenika, osnaživanje komunikacijskih vještina s ciljem nenasilnog rješavanja sukoba. U 7. i 8. razredima provodimo preventivno program Alati za moderno doba, a u svim razredima i sa svim roditeljima provodimo aktivnosti Abecede prevencije.</p>
14.	Osnovna škola Ante Starčevića, Rešetari	Marija Dautović	Školski preventivni program	<p>Cilj školskog preventivnog programa jest osposobiti učenike za kvalitetno reagiranje u kriznim situacijama, poticati razvoj pozitivne slike o sebi, osigurati podršku osoba od povjerenja te stvoriti pozitivno i poticajno okruženje za pravilan rast i razvoj svakog pojedinca. Pojavom novih oblika ovisnosti, poput videoigara i društvenih mreža (digitalna ovisnost), kao i drugih oblika ovisnosti s kojima su učenici u doticaju, oni postaju najugroženija skupina sklona razvoju ovisničkog ponašanja. Cilj provedbe programa jest potaknuti i osnažiti učenike te ublažiti utjecaj rizičnih čimbenika, istovremeno razvijajući zaštitne čimbenike koji pridonose školskom uspjehu, razvoju socijalnih vještina, povećanju motivacije te jačanju povezanosti među vršnjacima. Također, program promiče poruke škole i zajednice koje podupiru nekorištenje</p>

				<p>sredstava ovisnosti.</p> <p>Analizom problema jasno je vidljiva potreba za aktivnijim djelovanjem i prevencijom među učenicima. U sklopu školskog rada provodile su se različite preventivne aktivnosti, uključujući radionice, predavanja, izložbe i edukacije o štetnosti ovisnosti (Sajam zadruga, Mjesec borbe protiv ovisnosti, Dan ružičastih majica, Dan sigurnijeg interneta, Dječji tjedan).</p> <p>Edukativne radionice za roditelje imale su za cilj jačanje odgojnih strategija te pružanje pomoći i podrške djeci u izazovnim situacijama. Organizirana su predavanja za roditelje, zajedničke aktivnosti škole i roditelja te suradnja s lokalnim organizacijama i institucijama (Dani medijske pismenosti, Pet za net, Međunarodni dan tolerancije).</p>
15.	Osnovna škola Okučani, Okučani	Aleksandra Grubač	Školski preventivni program	<p>Aktivnosti su podijeljene u tri skupine aktivnosti:</p> <p>Rad s učenicima: radionice na nivou RO, grupni rad s određenim učenicima, predavanja vanjskih suradnika , individualni rad</p> <p>Rad s roditeljima : predavanja i radionice od strane razrednika, stručnih suradnika i vanjskih suradnika, individualni rad</p> <p>Rad s učiteljima: predavanja i radionice u okviru stručnih aktiva i učiteljskog vijeća, individualni rad</p> <p>U provedbu programa uključeni su i vanjski suradnici: Hrvatski zavod za socijalni rad, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Policijska postaja Okučani i Policijska uprava Brodsko-posavska, Općina Okučani i organizacije civilnog društva</p>
16.	Osnovna škola "Antun Mihanović", Nova Kapela	Josip Dročić	Program prevencije ovisnosti	<p>Neposredni rad s učenicima 7. razreda i njihovim roditeljima</p> <p>Održavanje 4 do 5 sati Sata razrednika na temu prevencije ovisnosti u razdoblju 15.11. do 15.12. i roditeljskog sastanka s roditeljima učenika na istu temu.</p>

17.	Osnovna škola Dragalić, Dragalić	Margareta Mandir	„Mjesec borbe protiv ovisnosti“	Povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, učenicima od 5.-8. razreda je održano predavanje i kviz na temu ovisnosti. Pedagoginja je s učenicima od 5.-8. razreda odradila predavanje i kviz na temu Ovisnosti. U kvizu su bile obuhvaćene sve ovisnosti (Alkohol, Droga, Cigarete, Društvene mreže, Kockanje...). Također, razrednici su na satovima razrednika razgovarali s učenicima na temu ovisnosti.
18.	Osnovna škola „Matija Antun Reljković”, Davor	Ljerka Furić	„Znaš li na što pristaješ?“	Kroz preventivni program: Znaš li na što pristaješ? Želimo smanjiti interes kod djece i mladih za uzimanjem sredstava ovisnosti, te razvijati vještine i strategije za suočavanjem s opasnostima ovisnosti. Preventivni programi se provode u svima razrednim odjelima područne i matične škole. Projektom „Učenici za učenike“ učenici predmetne nastave kroz predavanja, radionice i druge aktivnosti prenose svoja znanja mlađim učenicima vezano za ovisnosti. U Mjesecu borbe protiv ovisnosti pedagoginja s višim razredima obrađuje različite teme "modernih" ovisnosti (mobiteli, igrice, kockanje, hrana i piće).
19.	Osnovna škola “Matija Gubec”, Cernik	Monika Špehar	Abeceda prevencije	Program podrške školama za ujednačavanje standard kvalitete i sadržaja školskih preventivnih strategija. Razrednici u svojim razrednim odjelima provode aktivnosti na različite teme (Razvoj samopoštovanja i pozitivne slike o sebi; Razvoj suradničkih socijalnih vještina; Razvoj nenasilnog rješavanja sukoba) te održavaju i tematske roditeljske sastanke.

20.	Osnovna škola "Mato Lovrak", Nova Gradiška	Slavica Janošević	Alati za moderno doba	<p>Alati za moderno doba je univerzalno preventivni program kreiran s ciljem osnaživanja učenika viših razreda osnovnih škola za razvoj njihovog odgovornog ponašanja značajnog u prevenciji ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju.</p> <p>Preventivni program Alati za moderno doba program je prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju. Sastoji se od 11 tematskih radionica uz uvodni informativno- motivacijski susret. Provode ga educirani školski djelatnici s učenicima 7. razreda. Program sadržava jedno predavanje za roditelje i jedno stručno predavanje za članove Učiteljskog vijeća. Alati za moderno doba je sveobuhvatan i znanstveno evaluiran program univerzalne prevencije za učenike osnovnih škola. Program je kreiran od strane znanstveno-istraživačkog tima stručnjaka s različitim područjima ekspertize u domeni ponašajnih ovisnosti i prevencijske znanosti, kao i bogatim iskustvom u osmišljavanju i provedbi psihosocijalnih intervencija (od preventivnih do tretmanskih intervencija).</p>
21.	Osnovna škola Ljudevita Gaja, Nova Gradiška	Helena Kudra	Tvoj život u tvojim je rukama- izložba digitalnih plakata	<p>Izradom digitalnih plakata učenici 8. razreda poručuju "Tvoj život u tvojim je rukama". Zadatak im je potaknuti mlade i starije na prestanak pušenja. Ova aktivnost sastavni je dio Školskog preventivnog programa u kojem je planirano više aktivnosti.</p> <p>Uz Svjetski dan nepušenja učenici osmih razreda su na satovima informatike izrađivali digitalne plakate. Tema je bila zadana, a plakati su izrađivani u digitalnom alatu Canva u određenom formatu. Format je zadan jer će se plakati prikazivati na ekranu u novogradiškom parku kako bi bili vidljivi svim građanima.</p> <p>Izložba digitalnih plakata otvorena je uz Svjetski dan nepušenja u gradskom parku uz prisustvo i sudjelovanje predstavnika gradskih osnovnih i srednjih škola, kao i predstavnika grada. Plakati su se vrtjeli na digitalnom ekranu cijeli mjesec sa snažnom porukom o zdravom načinu života.</p>

22.	Osnovna škola „Stjepan Radić“, Oprisavci	Matea Đurđević	Mjesec borbe protiv ovisnosti	<p>Program je namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda i cilj mu je osvijestiti problem ovisnosti kod učenika te ih naučiti kako se oduprijeti pritisku društva. Stručni suradnik pedagog provodi radionice od 5. do 8. razreda na temu prevencije ovisnosti. Učenici petog i šestog razreda sudjelovali su u radionici vezanoj uz pušenje cigareta -aktivnosti vezane uz štetnosti cigareta (za motivaciju su rješavali osmosmjerku koju ako točno riješe dobiju rješenje NEPRIJATELJI ZDRAVLJA, zatim smo pregledali prezentaciju o štetnosti cigareta i alkohola na ljudski organizam. Osim ovisnosti o cigaretama i alkoholu, dotaknuli smo se i teme o sigurnom korištenju interneta. Učenici su izrađivali plakat za kampanju borbe protiv ovisnosti. Učenici sedmih razreda - razgovor o ovisnostima, izrada plakata koji bi stajao u centru grada, a sadržavao bi poruku/moto koji bi mlade odvratilo od korištenja sredstava ovisnosti. Učenici osmih razreda su pod satom razrednika gledali film koji prati život djevojčice koja ulazi u svijet droge te su završili razgovorom o pogledanom. Povelili smo razgovor i o sigurnom korištenju interneta te o opasnostima koje tamo vrebaju. Razrednici su s učenicima na satu razrednika razgovarali o štetnosti energetskih napitaka i novijih vrsta ovisnosti (nikotinske vrećice, snus...) Suradnja s Zavodom za javno zdravstvo, Tamara Brezičević - dogovoreno predavanje za osme razrede o štetnosti alkohola.</p>
-----	--	----------------	-------------------------------	--

23.	Osnovna škola "Ivan Meštrović", Vrpolje	Mirta Funarić	Život bez ovisnosti - sretan život	<p>Projektni dan namijenjen učenicima predmetne nastave. Učenici su kroz predavanja stekli znanja o različitim vrstama ovisnosti i njihovim štetnostima. Zatim su imali radionice na kojima su učenici mogli usvojiti novu vještinu koja bi usmjerila učenike prema kvalitetnom provođenju slobodnog vremena. Na kraju su učenici imali kviz kojim su mogli pokazati znanje o različitim vrstama ovisnosti te su predstavili svoje radove jedni drugima.</p> <p>Tijekom mjeseca studenog u našoj školi održao se projektni dan "Život bez ovisnosti - sretan život". Učitelji su prema vlastitim interesima i područjima odabrali temu radionice te ponudili učenicima koji su mogli izabrati područje koje ih zanima. Na radionicama su izrađivali ukrasne predmete, kuhali su zdravu hranu, izrađivali osmosmjerke, bavili se sportom, izrađivali okvire za slike i slično. Također, učenici su tijekom tog tjedna slušali različita predavanja o različitim vrstama ovisnosti i njihovim štetnostima. Na kraju projektnog dana održan je kviz za učenike kojim se provjeravalo znanje stečeno tijekom tjedna.</p>
24.	Osnovna škola "Ljudevit Gaj", Lužani	Barbara Lucić	Prevenција ovisnosti	Kroz radionice učenicima približiti činjenicu koliko je ovisnost štetna.
25.	Osnovna škola "Dr. S. Ilijašević", Oriovac	Emica Andrijević	Kompas za bolje sutra	<p>Program je namijenjen ciljanoj skupini koja pokazuje učestale probleme u ponašanju te deficitarne socijalne vještine.</p> <p>Kroz radionice se unaprjeđuje socijalizacija, pravila ponašanja, vještine izražavanja emocija, nošenje sa stresom, razvoj tolerancije.</p> <p>Projekt „Kompas za bolje sutra“ osmišljen je s ciljem podrške učenicima koji pokazuju neprimjereno ponašanje u školskom okruženju, kako bi kroz učenje ključnih životnih vještina unaprijedila svoje obrazovne ishode i socijalnu integraciju. Kroz seriju radionica prilagođenih razvojnom stupnju učenika, pedagoginja i psihologinja provodit će interaktivne i edukativne aktivnosti koje potiču razvoj socijalnih, emocionalnih i</p>

				kognitivnih vještina. Fokus radionica bit će na razvoju samopouzdanja, empatije, odgovornosti, samokontrole te vještina donošenja odluka i postavljanja ciljeva. Program će kombinirati teorijske pristupe i praktične vježbe kako bi djeca mogla primijeniti naučeno u svakodnevnim situacijama, bilo u školi ili kod kuće. Očekivani rezultati projekta uključuju smanjenje problematičnih ponašanja, poboljšanje školskog uspjeha te razvoj pozitivnih obrazaca ponašanja koji će djeci pomoći u daljnjem obrazovanju i životu. Projekt je osmišljen kao dugoročna podrška djeci, s redovitim evaluacijama napretka i individualiziranim pristupom, ovisno o potrebama svakog djeteta.
26.	Osnovna škola Sikirevci, Sikirevci	Marina Čosić	Školski preventivni program	<p>Učenici će naučiti prepoznati najraširenije ovisnosti i njihov štetan utjecaj na zdravlje te razviti svijest o posljedicama konzumiranja opijata. Također naglasak je na osvješćivanju i prakticiranju zdravog načina života te odgovorno ponašanje.</p> <p>Tijekom nastavne godine, održana su predavanja / radionice na satovima razrednika (5.r. Alkohol i droge - utjecaj na .pojedince, obitelj i zajednicu; 6.r. Utjecaj medija i vršnjaka na uporabu sredstava ovisnosti; 7.r. Posljedice rizičnog ponašanja za zdravlje; 8.r. Osobna odgovornost za zdravlje i odgovorno ponašanje). Sadržaji o ovisnosti realizirani su kroz redovnu nastavu (npr. Vjeronauk - U zamkama ovisnosti; Mladi traže vrijednosti; sati razrednika) te kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. Učenici imaju brojne izvannastavne i izvanškolske aktivnosti (nogomet, vatrogasci, ribiči, folklor, izrada sunčane čipke, Jiu jitsu) koje im daju mogućnost da kvalitetno provode svoje slobodno vrijeme.</p>

27.	Osnovna škola "Josip Kozarac", Slavonski Šamac	Stjepan Ašćić	Za sigurno i poticajno okruženje u školama	Osposobiti djecu za suočavanje s mogućim situacijama ponude sredstava ovisnosti. Osposobiti razred za pomoć pojedincu u krizi. Što ranije uočiti, prepoznati i osigurati ranu intervenciju. Kroz specifične sadržaje nastavnih predmeta i radionicama na satima razrednika istaknuti uzroke zlouporabe sredstava ovisnosti te razvoj i štetne posljedice ovisnosti na zdravstvenom, psihološkom, socijalnom, ekonomskom i etičkom planu. Poticati učenike na kvalitetno provođenje slobodnog vremena.
28.	Osnovna škola Sibinjskih žrtava, Sibinj	Ana Pavić	Školski preventivni program	<u>Učenici stječu znanja i vještine kroz rad u radionicama, uče kako rješavati probleme, iskustveno učenje, rade likovne i literarne radove.</u> <u>Stručni tim škole u suradnji predmetnim učiteljima, razrednicima i roditeljima osmišljava i provodi diskretni zaštitni program.</u>
29.	Osnovna škola Vjekoslav Klaić, Garčin	Matej Ljubas	I ja imam stav!	Program je usmjeren na prevenciju korištenja sredstava ovisnosti među učenicima predmetne nastave. Kroz program se jačaju socijalne vještine učenika, promiču se zdrave životne navike te odgađa prvi kontakt sa sredstvima ovisnosti. S učenicima 6. razreda provedene su odabrane radionice iz znanstveno utemeljenog preventivnog programa "Imam stav". Radili smo na senzibilizaciji i osvještavanju štetnih posljedica sredstava ovisnosti uređenjem školskog okruženja na temu modernih ovisnosti (internet, klađenje) i tradicionalnih ovisnosti (cigarete, alkohol). U studenom i prosincu .obilježili smo Mjesec borbe protiv ovisnosti. Nastavno osoblje i stručni suradnici unaprijedili su svoje vještine o modernim ovisnostima kroz predavanje na temu "Kako mediji utječu na emocije".

30.	Osnovna škola August Šenoa, Gundinci	Ines Komljenović	Prevenција ovisnosti	<p>Program prevencije ovisnosti podrazumijeva prevenciju pojavnosti droge u školi, pojavnosti opijanja, pušenja te novih vrsta ovisnosti (ovisnost o internetu, o video igricama te kockanju).</p> <p>Ovaj program namijenjen je učenicima predmetne nastave (5.-8- razred), a aktivnosti programa provode se na Satu razrednika te u sklopu pojedinih predmeta (Hrvatski jezik, Biologija, Likovna kultura, Tjelesna i zdravstvena kultura, Kemija, Vjeronauk).</p> <p>U sklopu Sata razrednika provode se edukativna predavanja i pedagoške radionice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ovisnosti koje ugrožavaju ljudsko zdravlje i život - Štetnosti pušenja i alkohola - Alkoholizam - najčešća bolest Hrvatske - Kako se oduprijeti nagovoru prijatelja - Zajednički protiv ovisnosti - Zdrav način života
31.	Osnovna škola Viktor Car Emin, Donji Andrijević	Iva Križić	Školski preventivni program	<p>Cilj preventivnog programa je ublažiti i otkloniti različite vrste poremećaja u ponašanju. To je vrlo složena djelatnost te zahtjeva svestrani i usklađeni rad svih značajnih činitelja. Škola se upućuje prije svega na suradnju sa obitelji, Centrom za socijalni rad, zdravstvenim službama i MUP- om. Škola najviše radi na edukaciji učenika putem predavanja, radionica i razgovora upoznajući učenike i roditelje o štetnostima ovisnosti. Držimo da je mladima potrebno puno više organiziranih načina provođenja slobodnog vremena. Preventivni rad naše škole sastoji se, između ostalog, u aktivnom i svrsishodnom provođenju vremena kroz športske, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. U mjesecu studenom naši će učenici sudjelovati u radionicama i predavanjima svatko u svom razrednom odjelu te uređivati panoe po učionicama i školi na</p>

				<p>temu ovisnosti</p> <p>Školski preventivni program provodi se sukladno Nacionalnoj strategiji suzbijanja zlouporabe droge u Republici Hrvatskoj.</p> <p>Voditelj programa je stručni suradnik socijalni pedagog škole, koji je zajedno s ostalim djelatnicima u školi odgovoran za njegovo provođenje.</p> <p>Povremeno, u provedbu programa se uključuju sudionici izvan škole:</p> <p>psiholog, školski liječnik, socijalni radnici, službenici policije... Tijekom školske godine učiteljice predmetne nastave zajedno sa stručnom službom provodile su školski projekt „Riječi imaju moć“ s ciljem stvaranja sigurnog i poticajnog okruženja za djecu osnovnoškolske dobi kroz povećanje njihovog razumijevanja o sigurnom ponašanju prilikom korištenja interneta. Provedeno je 4 radionice/predavanja za svaki razred od 5. do 8. Održano je predavanje policijskih službenika na temu Ovisnosti, radionice Centra za sigurniji Internet za Dan sigurnijeg interneta u veljači. Također, policijski službenici su imali predavanje za roditelje učenika 7. i 8. razreda.</p>
32.	Industrijsko-obrtnička škola Slavonski Brod	Maja Lozinjak Štefanac, Josipa Samardžija, Snježana Birtić	<p>Lions Quest: Vještine za djelovanje</p> <p>Tko zapravo pobjeđuje?</p>	<p>Program razvoja socijalno-emocionalnih vještina s ciljem pozitivnog razvoja mladih i prevencije nepoželjnih oblika ponašanja. Program poučava vještine u četiri glavna područja: samodisciplina, odgovornost, dobra prosudba i poštivanje drugih. Program se provodi kroz 16 radionica na satu razrednika. Program prevencije kockanja mladih. Program ima za cilj razviti prikladan odnos prema igrama na sreću i osobno-odgovorno ponašanje u ovome području. Program se provodi kroz 8 interaktivnih radionica, provodi ga educirani voditeljski par.</p>

33.	Gimnazija "Matija Mesić", Slavonski Brod	Anita Barišić	Mali kutak za velike promjene	<p>Program je sveobuhvatan, uključuje rad s učenicima, nastavnicima i roditeljima. Aktivnosti za učenike predviđene ovim programom su: vršnjačka pomoć u učenju, vršnjačke edukacije na temu "Digitalni mediji i mentalno zdravlje", vršnjačke radionice na temu "Prevenција nasilja u mladenačkim vezama", predavanja stručnjaka na temu štetnosti ovisnosti, igranje društvenih igara, pedagoško psihološke radionice te individualna podrška učenicima. Aktivnosti s nastavnicima predviđene ovim programom: fokus grupe s razrednicima, stručno usavršavanje na nastavničkom vijeću i individualni rad s nastavnicima. Aktivnosti s roditeljima predviđene ovim programom: fokus grupe s roditeljima, predstavljanje, praćenje i evaluacija preventivnog programa, edukacije na roditeljskim sastancima, tribina za roditelje na temu "Gdje je granica između zabave i ovisnosti" i individualni rad s roditeljima.</p>
34.	SŠ Matije Antuna Reljkovića, Slavonski Brod	Marija Pišonić	Zajedno smo jači	<p>Prevenciju smo proveli kroz anketu, plakate, video i predavanje-kviz. Cilj je bio osvijestiti naše ovisnosti i ponuditi alternativu. Drugi cilj je bio osvijestiti štetnost konzumiranja alkohola.</p>
35.	Tehnička škola, Slavonski Brod	Mateja Ćorluka	Prevenција neprihvatljivih ponašanja	<p>Kroz pedagoške radionice, izradu plakata i druge aktivnosti na satima razrednika kroz suradnja stručnih suradnika, razrednika i roditelja nastojalo se djelovati na prevenciju neprihvatljivih ponašanja poput ovisnosti, vršnjačkog nasilja kroz jačanje komunikacijskih vještina, upoznavanja s prevencijom ovisnosti te brigom o mentalnom zdravlju.</p>

36.	Gimnazija Nova Gradiška	Koraljka Hausnet-Lasović	Obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti 2024	Kroz edukativne i kreativne aktivnosti učenike se potaknulo na razmišljanje o zlouporabi sredstava te prepoznavanje zaštitnih i rizičnih faktora.
37.	Srednja medicinska škola, Slavonski Brod	Irena Jurić, Aleksandar Končar	Školski preventivni program za unapređenje zdravlja i sigurnosti učenika	Mjesec borbe protiv ovisnosti- Program je započeo obilježavanjem Mjeseca borbe protiv ovisnosti tijekom kojeg su održana edukativna predavanja dva zdravstvena djelatnika Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ Slavonski Brod . Predavanju su prisustvovali svi učenici škole, a fokus je bio na osvještavanju posljedica i prevenciji različitih ovisnosti.
38.	Elektrotehnička i ekonomska škola Nova Gradiška	Mira Linjaković	Izazovi odrastanja	Kroz niz aktivnosti olakšati prelazak učenika iz osnovne u srednju školu. Aktivnosti: Radio emisija: Izazovi odrastanja, Izrada video uratka: kako izgledaju naša pluća „Stroj za pušenje“, Volonteri u akciji: Koliko je opušaka u tjedan dana – usporedba podataka, predavanje za prve razrede: Sredstva ovisnosti
39.	Ekonomska birotehnička škola, Slavonski Brod	Mirjana Samardžić	Školski preventivni program "Živjeti zdravo"	Cilj: odgovorno ponašanje prema vlastitom zdravlju Zadaće: usvojiti potrebna znanja o Čimbenicima rizika; osobnim stavom poticati druge na pozitivan odnos prema mentalnom i fizičkom zdravlju, kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Područja rada : 1.razredi - štetnost pušenja duhanskih proizvoda 2.razredi - štetnost pijenja alkoholnih pica 3.razredi - ovisnost o drogama 4.razredi - ovisnosti

40.	Obrtničko-tehnička škola, Ulica Vladimira Nazora 9, 35 000 Slavonski Brod	Mia Vrljić Mihaljčuk, Majda Stojanić	Prevencijom protiv ovisnosti (radionice za prve i druge razrede)	Osnažiti učenike kroz edukativne radionice da prepoznaju rizične čimbenike povezane s razvojem ovisnosti, da razumiju negativne posljedice konzumacije sredstava ovisnosti te razviju vještine donošenja zdravih i odgovornih životnih odluka. Objasniti kratkoročne i dugoročne negativne posljedice. Promicanje zdravog stila života.
41.	Klasična gimnazija fra Marijana Lanosović a s pravom javnosti, Slavonski Brod	Josipa Erdeši Ćosić (zamjene u školskoj godini 2024./2025. Ivana Marić-Gusak, Tea Zubović	Prikriveno oglašavanje i društvene mreže – Mjesec borbe protiv ovisnosti Mjesec borbe protiv ovisnosti Ovisnost o internetu Svjetski dan nepušenja	Cilj projekta bio je osvijestiti postojanje prikrivenog oglašavanja na društvenim mrežama i razlikovati prikriveno oglašavanje od naznačenog oglašavanja. Učenici su kritički promišljali o sadržaju koji konzumiraju na društvenim mrežama. Učenici pripadnici mladeži Crvenog križa sudjelovali su na susretu osnovnih i srednjih škola u organizaciji GD Crvenog križa gdje su spoznali štetnost sredstava ovisnosti i te spoznaje prenijeli ostalim učenicima svoje škole i drugih škola. Učenici su prepoznali opasnost prekomjernog korištenja interneta i naučili prepoznati simptome ovisnosti. Na kraju aktivnosti su izradili i oblikovali multimedijalne sadržaje. Učenici su počeli mijenjati vlastite navike i educirati vršnjake (poznanike) o naučenom. Učenici su proučili zadanu temu uz smjernice nastavnika te dublje upoznali zadanu temu. O temi su izradili edukativne brošure.

3. POLICIJSKA UPRAVA BRODSKO-POSAVSKA

PODATCI O STANJU KRIMINALITETA DROGA

Kaznena djela i prekršaji vezani uz zlouporabu droga

	2024.godina
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području Brodsko-posavske županije:	56
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području Brodsko-posavske županije:	412
Broj zapljena :	472

Tijekom 2024. godine na području PU brodsko-posavske evidentirano je 56 kaznenih djela i 412 prekršaja iz domene kriminaliteta droga. Tom prilikom su ostvarene 472 zapljene droge.

U 2024. godini policijski službenici PU brodsko - posavske su u 6 navrata postupali u suradnji s djelatnicima Državnog inspektorata RH, Područnog ureda Osijek, Ispostave u Slavonskom Brodu u nadzoru zabrane usluživanja odnosno dopuštanja konzumiranja alkoholnih pića, drugih pića i/ili napitaka koji sadržavaju alkohol u ugostiteljskom objektu osobama mlađim od 18 godina. Tom prilikom su u 2 ugostiteljska objekta zatečene maloljetne osobe kojima je uslužno odnosno dopušteno konzumiranje alkohola. Djelatnici Državnog inspektorata su vlasnicima ugostiteljskih objekata izdali obvezni prekršajni nalog zbog počinjenog prekršaja iz čl. 13. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti.

Policijska uprava brodsko-posavska u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u 2024. godini je provodila Projekt „Zdrav za 5“. Projekt „Zdrav za 5“ je usmjeren na prevenciju ovisnosti zlouporabe alkohola i droga te na promociju prosocijalnog, preventivnog i zaštitnog djelovanja. Poseban naglasak stavlja se na razvijanje socio-emocionalnih vještina kod djece i mladih, podizanje razine svijesti o vlastitoj ulozi u očuvanju životne, školske i radne okoline te na jačanje samosvijesti o odgovornosti u očuvanju vlastitog i tuđeg zdravlja i sigurnosti.

Osnovni ciljevi projekta su: aktivno mijenjanje stavova i štetnih životnih navika povezanih s ovisnostima, usvajanje zdravih stilova života, razvijanje pozitivnih stavova o zaštiti okoliša i prirode te poticanje mladih na odgovorno ponašanje. Projekt se provodi kroz interaktivne edukacije i radionice u školama, kontinuirano tijekom školske godine. U 2024. godini je održano predavanje o alkoholu za učenike 8. razreda osnovnih škola. Na predavanju je sudjelovalo ukupno dvadesetičetiri razreda, 437 učenika. Također je održano predavanje o drogama za učenike 1. razreda srednjih škola. Na predavanju je sudjelovalo ukupno sedam razreda, 128 učenika.

4. OPĆINSKI SUD

Sudovi su tijela državne vlasti koja sudbenu vlast obavljaju samostalno i neovisno u okviru djelokruga i nadležnosti određene zakonom. Sudovi štite Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonima utvrđeni pravni poredak RH te osiguravaju jedinstvenu primjenu prava, ravnopravnost i jednakost svih pred zakonom. Nadalje sudovi sude, odnosno izriču kazne i druge mjere počiniteljima kaznenih djela na temelju Ustava, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava.

Tijekom 2024. godine Općinski sud u Slavonskom Brodu zaprimio je 20 optužnica protiv odraslih osoba i to: 13 za kazneno djelo neovlaštena proizvodnja i promet droga iz članka 190. Kaznenog zakona i 7 za kazneno djelo omogućavanja trošenja droga iz članka 191. Kaznenog zakona što je 7 optužnica manje nego 2023. godine.

Tijekom 2024. godine Općinski sud u Slavonskom Brodu donio je 14 osuđujućih presuda prema odraslim počiniteljima, odnosno izrekao je 2 kazne zatvora i 12 uvjetnih osuda. Dobna struktura odraslih počinitelja: radi se o osobama u dobi od 24 do 66 godina. S obzirom na vrstu droge za koju su isti prijavljeni, radi se o: marihuani, kokainu, heroinu, ecstasy-u te tablete koje sadrže psihotropne tvari iz kojih se mogu proizvesti droge, a isti se nalaze na Popisu droga, psihotropnih tvari i biljaka u Odjelu 4 (NN br.13/19) i to: Helex, Xanax, Ksalol, Sanval, Apaurin.

Općinski sud u Slavonskom Brodu posebnu pozornost pridaje maloljetnicima i mlađim punoljetnicima počiniteljima kaznenih djela, kao ranjivoj populaciji, te im se najčešće sukladno Zakonu o sudovima za mladež izriču odgojne mjere. Kod odabira odgojne mjere vodi se računa o njihovoj dobi, psihofizičkoj razvijenosti i osobinama, težini i naravi počinjenoga djela, pobude iz kojih i okolnosti u kojima je djelo počinjeno, ponašanje nakon počinjenog djela i osobito da li su, ako su to mogli, pokušali spriječiti nastupanje štetne posljedice ili nastojali popraviti počinjenu štetu, odnos prema oštećeniku i žrtvi, njihove osobne i obiteljske prilike, da li su i prije činili kaznena djela i da li su im već bile izrečene maloljetničke sankcije. Nadalje izbor odgojne mjere ili eventualno kazne mora imati edukativno-pedagošku komponentu i preventivno djelovanje. Sve izrečene odgojne mjere provode se u suradnji s nadležnim Hrvatskim zavodom za socijalni rad i Službom za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti pri Zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije.

Tijekom 2024. godine Općinski sud kazneno je procesuirao šest mlađih punoljetnika za počinjenje kaznenog djela neovlaštena proizvodnja i promet droga iz članka 190. stavak 2. Kaznenog zakona. Jedan mlađi punoljetnik sankcioniran je maloljetničkom sankcijom i to pridržajem kazne maloljetničkog zakona, a prema ostalih pet mlađih punoljetnika postupalo se po Općem kaznenom zakonu te im je izrečena uvjetna kazna zatvora.

Tijekom 2024. godine Općinski sud kazneno je procesuirao jednog maloljetnika za počinjenje kaznenog djela neovlaštena proizvodnja i promet droga iz članka 190. stavak 2. Kaznenog zakona. Isti je sankcioniran maloljetničkom sankcijom i to pridržajem kazne maloljetničkog zakona.

5. OPĆINSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO

Državno odvjetništvo je samostalno i neovisno pravosudno tijelo koje je, između ostalog, ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela. Državno odvjetništvo obavlja svoje ovlasti na osnovi Ustava, zakona, međunarodnih ugovora, koji su dio pravnog poretka Republike Hrvatske i drugih propisa koji su donijeti sukladno Ustavu, međunarodnom ugovoru i zakonu Republike Hrvatske pa se tako i rad Općinskog državnog odvjetništva temelji primarno na Kaznenom zakonu, Zakonu o kaznenom postupku, Zakonu o sudovima za mladež, Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga te ostalim pozitivnim

zakonskim propisima. Općinsko državno odvjetništvo nadležno je postupati protiv počinitelja kaznenih djela za koja je zapriječena kazna zatvora do dvanaest godina, osim za kaznena djela navedena u članku 19. Zakona o kaznenom postupku za koje je nadležno Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu. Općinsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu nadležno je i za maloljetne i mlađe punoljetne počinitelje kaznenih djela iz nadležnosti svih općinskih državnih odvjetništava s područja Županijskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu te za kazneni progon odraslih počinitelja određenih kaznenih djela na štetu djece i maloljetnika.

U 2024. godini podneseno je ukupno 47 kaznenih prijava protiv počinitelja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj: 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23 i 36/24 dalje u tekstu: KZ/11), što je povećanje od 23,68% u odnosu na 2023. godinu, kada je bilo prijavljeno 38 osoba.

U 2024. godini nije bilo kaznenih prijava za kazneno djelo omogućavanja trošenja droga iz članka 191. KZ/11, dok je u 2023. godini bilo 3 takve kaznene prijave.

Od ukupnog broja prijava u 2024. godini (47), za kazneno djelo iz članka 190. KZ/11, 40 njih podneseno je protiv odraslih počinitelja kaznenih djela, a njih 7 za mlađe punoljetne počinitelje kaznenih djela. U proteklom statističkom razdoblju, u 2023. godini, podneseno je 27 kaznenih prijava protiv odraslih počinitelja kaznenih djela, 10 kaznenih prijava protiv mlađih punoljetnika, te 1 kaznena prijava protiv maloljetnog počinitelja kaznenog djela.

Uzevši u obzir statističko razdoblje 2023. godine, u 2024. godini je zabilježen porast od 48,15% podnesenih kaznenih prijava u odnosu na odrasle počinitelje kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 (27 na 40), porast od 42,86% prijava u odnosu na mlađe punoljetne počinitelje istog kaznenog djela (7 na 10), te je u 2023. godini bila jedna prijava protiv maloljetnog počinitelja kaznenog djela, dok u 2024. godini nije bila nijedna.

U statističkom razdoblju 2023. godine bilo je 3 kaznene prijave protiv odraslih počinitelja za kazneno djelo iz članka 191. KZ/11, dok u 2024. godini nije bila niti jedna kaznena prijava za to djelo uopće.

U 2024. godini ovo državno odvjetništvo za kazneno djelo iz članka 190. KZ/11 podiglo je 24 optužnice protiv odraslih počinitelja kaznenih djela, 5 optužnica protiv mlađih punoljetnih počinitelja kaznenih djela, te jedan prijedlog za maloljetničku sankciju protiv maloljetnog počinitelja kaznenog djela.

Povodom tih državno odvjetničkih odluka do sada je doneseno:

- 5 odluka suda kojima se protiv odraslih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, i
- 16 odluka suda kojima se protiv odraslih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, uz izricanje uvjetne osude, ukupno 21 sudska odluka,

- 9 odluka suda kojima se protiv mlađih punoljetnih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, uz izricanje uvjetne osude,
- 2 maloljetničke sankcije protiv mlađih punoljetnih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11, ukupno 11 sudskih odluka,

- 1 odluka suda kojom se maloljetnom počinitelju kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 izriče pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora.

Komparativno u statističkom razdoblju 2023. godine doneseno je:

- 4 odluke suda kojima se protiv odraslih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, i
- 16 odluka suda kojima se protiv odraslih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, uz izricanje uvjetne osude, ukupno 20 sudskih odluka,

- 2 odluke suda kojima se protiv mlađih punoljetnih počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna,
- 1 odluka suda kojom se protiv mlađeg punoljetnog počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje rad za opće dobro,
- 1 odluka suda kojom se protiv mlađeg punoljetnog počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 određuje zatvorska kazna, uz izricanje uvjetne osude,
- 1 maloljetnička sankcija protiv mlađeg punoljetnog počinitelja kaznenog djela iz članka 190. KZ/11, ukupno 5 sudskih odluka,

- 1 odluka suda kojom se maloljetnom počinitelju kaznenog djela iz članka 190. KZ/11 izriče pojačana briga i nadzor.

Kao što je vidljivo iz istih podataka, na razini Općinskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu godišnje je sveukupno u radu oko 40 kaznenih prijava za kaznena djela iz članka 190. i 191. KZ/11, dok ostala kaznena djela iz glave Kaznenog zakona protiv zdravlja ljudi nisu u pojavnom obliku na području Brodsko-posavske županije ili se pojavljuju u zanemarivom broju.

Kaznenopravne sankcije koje ovo državno odvjetništvo predlaže, a koje nerijetko budu i u cijelosti usvajane od strane Općinskog suda u Slavonskom Brodu, djeluju na način da jačaju svijest građana o pogibelnosti činjenja kaznenih djela iz ove glave Kaznenog zakona, pa onda iz godine u godinu javni oblici tih kaznenih djela nisu niti u značajnom porastu, dok isti fluktuiraju iz jedne dobne skupine počinitelja u drugu što su rezultati koji ovise o ranijem suzbijanju iste vrste kriminaliteta prema ciljanoj skupini. Kao i do sada, u postupku prema maloljetnim i mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela postupaju državni odvjetnici u odjelima za mladež. Za razliku od postupanja državnog odvjetnika prema odraslim osobama, specifičnost primjene maloljetničkog prava, a koje se može primijeniti i prema mladim punoljetnim osobama, je mogućnost primjene načela svrhovitosti u prethodnom postupku, što u konkretnom slučaju znači nalaganje počinitelju ispunjavanja određenih obveza u smislu podvrgavanja postupku odvikavanja od droge, uključivanja u psihosocijalni tretman, upućivanje u savjetovalište za mlade i sl. Takva primjena alternativnih sankcija od strane državnog odvjetnika ima preventivnu funkciju, omogućava hitnu i kvalitetnu intervenciju kao i postupanje odmah po učinjenom kaznenom djelu, što u konačnici dovodi do smanjenja recidivizma. Iz tog razloga, suradnja sa Zavodom za socijalni rad, Županijska služba Brodsko-posavske županije i sa Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije je od izuzetne važnosti.

Sukladno tome, primjenom takove kaznene politike, uočavaju se unatrag nekoliko godina pozitivni značajni rezultati budući da se smanjuje recidivizam među djecom i mladima, kao i širenje zlouporabe droge, a samim time i sprječavanje povremenih konzumenata da postanu kronični ovisnici, što je jedan od ciljeva Nacionalne strategije.

6. HRVATSKI ZAVOD ZA SOCIJALNI RAD, ŽUPANIJSKA SLUŽBA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Hrvatski zavod za socijalni rad, Županijska služba Brodsko-posavske županije, Područni ured Slavonski Brod i Područni ured Nova Gradiška provodi aktivnosti iz Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije sukladno ovlastima koje proizlaze iz nekoliko zakona, a to su Zakon o socijalnoj skrbi, Obiteljski zakon, Zakon o sudovima za mladež i Zakon o suzbijanju zlorabe opojnih droga te pratećih pravilnika. Područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad prvenstveno vode brigu o djeci i mladima u riziku i njihovim obiteljima kroz provođenje mjera obiteljsko-pravne zaštite na način da se istima pruža podrška kroz savjetovanje, informiranje, usmjeravanje, osnaživanje, stručno vođenje, nadzor i kontrolu usvojenog. Poduzimanje mjera obiteljsko-pravne zaštite odnosi se na djelokrug rada univerzalne prevencije odnosno preventivno djelovanje područnih ureda sastoji se u tome da se mjerama iz djelokruga socijalne skrbi pravovremeno obuhvaćaju djeca i mladež te njihovi roditelji kako bi se zaustavio proces razvijanja ovisnosti o drogama.

Nadalje sukladno obvezama propisanim u Zakonu o suzbijanju zlorabe opojnih droga, područni uredi koji su ustrojeni na lokalnoj razini primarno su pozvani pružati pomoć odrasloj osobi ovisniku ili povremenom uzimatelju opojnih droga, posebno kroz priznavanje socijalne usluge smještaja u terapijskoj zajednici. Također kroz mjere obiteljsko-pravne zaštite pruža se pomoć obitelji s naglaskom na osnaživanja u segmentu borbe protiv ovisnosti. No kako bi se sve ovo ranije rečeno moglo provesti nužno je sustavno educirati stručnjake iz sustava socijalne skrbi jer bi se na taj način podigla njihova razina znanja i kompetentnosti u radu s eksperimentatorima i ovisnicima o drogama bez obzira na njihovu kronološku dob.

„Sustav socijalne skrbi prepoznaje osobe ovisne o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti kao korisnike socijalne skrbi. U sustavu socijalne skrbi nezaobilazna je uloga centara za socijalnu skrb (sada područni uredi) u čijem se tretmanu osobe s problemima ovisnosti najčešće pojavljuju kao korisnici naknada te različitih socijalnih usluga poput usluge organiziranog stanovanja, usluge smještaja u kriznim situacijama i usluge smještaja radi provođenja rehabilitacijskih programa. Novim Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 18/22., 46/22. i 119/22.), propisane su i nove usluge: usluga sveobuhvatne procjene i planiranja, savjetovanje, stručna procjena, psihosocijalno savjetovanje, socijalno mentorstvo, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja, koje mogu koristiti osobe s problemom ovisnosti i članovi njihovih obitelji. Uvođenjem novih usluga namijenjenih podršci roditeljstvu i obitelji, u svrhu prevladavanja nepovoljnih životnih prilika, kriznih situacija, zaustavljanja i sprječavanja nasilničkog ponašanja, pridonosi se poboljšanju pristupa uslugama i boljoj integraciji korisnika u život zajednice.“ (*Iz Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. god.*)

HZSR Područni ured Slavonski Brod u okviru svoje nadležnosti i prema Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu suzbijanja zlorabe droge tijekom 2024.g. kroz navedene aktivnosti usmjereni su na **univerzalnu, selektivnu i indiciranu prevenciju ovisnosti** :

- Centar za pružanje usluga u zajednici „Kuća sretnih ciglica“ u suradnji s Područnim uredom Slav.Brod provodi uslugu poludnevnog boravka s ciljem prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji, kontinuiranu i stručnu pomoć i potporu roditeljima te prevenciju problema u ponašanju djece a što uključuje i prevenciju zlorabe sredstava ovisnosti. Tijekom 2024.g uslugu poludnevnog boravka, koju svojim rješenjem priznaje HZSR, PU Slavonski Brod, a provodi CPUZ „Kuća sretnih ciglica“ koristilo je ukupno 40

djece u dobi od 7 do 18 godina. U sklopu PDB kontinuirano se obavlja savjetodavni rad s roditeljima korisnika, kao i terenski očevid u obitelji.

- Centar za pružanje usluga u zajednici „Kuća sretnih ciglica“ u suradnji s Područnim uredom za socijalnu skrb Slavonski Brod provodi psihosocijalne podrške obitelji i pojedincu. Radi se o socijalnoj usluzi koja obuhvaća sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu, te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu. Tijekom 2024. provodilo se 34 usluge psihosocijalne podrške.
- Centar za nestalu i zlostavljano djecu provodi socijalnu uslugu poludnevnog boravka za djecu s problemima u ponašanju na području Grada Slavonski Brod koja se priznaje rješanjem nadležnog područnog ureda. Broj korisnika poludnevnog boravaka tijekom 2024.g. je 12.
- Tretmanski rad s obiteljima u riziku kontinuirano se provodi i kroz mjere obiteljsko - pravne zaštite, odnosno mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta (mjera upozorenja na pogreške i propuste u ostvarivanju skrbi o djetetu, mjera stručne pomoći i potpore te intenzivne stručne pomoći i nadzora).
- Stručni djelatnici zavoda za socijalni rad usavršavaju se kroz dostupne tematske edukacije te prate novitete u području borbe protiv ovisnosti.
- Područni ured Slavonski Brod nije bio nositelj preventivnih programa u 2024. godini, iako redovito sudjeluje kao partner u provođenju dostupnih preventivnih programa na području svoje mjesne nadležnosti. Također kontinuirano u okvirima svoje djelatnosti radi se na prevenciji ovisnosti kod djece i mladih kroz savjetodavni rad u PU kojega provode stručni djelatnici.

Rano otkrivanje konzumenata droge i njihovo upućivanje u Službu za javno zdravstvo, zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ili terapijsku zajednicu.

Tijekom 2024.g. u tretmanu PU Slavonski Brod bilo je ukupno 13 odraslih osoba (4 ženske osobe i 9 muških osoba) koji su evidentirani kao opijatski ovisnici. Također evidentirano je 13 odraslih konzumenata droga (speed, ecstasy, kokain).

Rješanjem PU Slavonski Brod u terapijskim zajednicama osiguran je smještaj za 8 odraslih osoba.

U tretmanu PU Slavonski Brod tijekom 2024.g. bilo je 15 maloljetnika, i 5 mlađih punoljetnika zbog problema ovisnosti. Vrsta psihoaktivnog sredstva zbog kojih su upućeni u tretman je: alkohol, marihuana, benzodiazepini“. Većina su bili počinitelji kaznenih i prekršajnih djela. OB „Dr. Josip Benčević“ dostavlja obavijesti PU koje se odnose na njihova postupanja prema maloljetnim osobama zbog alkoholne intoksikacije kao i intoksikacije psihoaktivnim sredstvima (najčešće benzodiazepinima, alkohol i marihuanom).

HZSR Područni ured Nova Gradiška u okviru svoje nadležnosti i prema Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu tijekom 2024.g. kroz navedene aktivnosti usmjereni su na **univerzalnu, selektivnu i indiciranu prevenciju ovisnosti** :

- Centar za pružanje usluga u zajednici „Kuća sretnih ciglica“ u suradnji s Područnim uredom provodi uslugu poludnevnog boravka s ciljem prevencije izdvajanja djeteta iz obitelji, kontinuiranu i stručnu pomoć i potporu roditeljima te prevenciju problema u ponašanju djece a što uključuje i prevenciju zlorabe sredstava ovisnosti. Tijekom 2024.g uslugu poludnevnog boravka, koju svojim rješanjem priznaje HZSR, PU Nova Gradiška, a provodi CPUZ „Kuća sretnih ciglica“ koristilo je ukupno 16 djece. U sklopu PDB kontinuirano se obavlja savjetodavni rad s roditeljima korisnika, kao i terenski očevid u obitelji.

- Centar za pružanje usluga u zajednici „Kuća sretnih ciglica“ u suradnji s Područnim uredom za socijalnu skrb Nova Gradiška provodi psihosocijalne podrške obitelji i pojedincu. Radi se o socijalnoj usluzi koja obuhvaća sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu, te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu. Tijekom 2024. provodilo se 13 usluga psihosocijalne podrške.
- Tretmanski rad s obiteljima u riziku kontinuirano se provodi i kroz mjere obiteljsko - pravne zaštite, odnosno mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta (mjera upozorenja na pogreške i propuste u ostvarivanju skrbi o djetetu, mjera stručne pomoći i potpore te intenzivne stručne pomoći i nadzora).
- Stručni djelatnici zavoda za socijalni rad usavršavaju se kroz dostupne tematske edukacije te prate novitete u području borbe protiv ovisnosti.
- Područni ured Nova Gradiška nije bio nositelj preventivnih programa u 2024. godini, iako redovito sudjeluje kao partner u provođenju dostupnih preventivnih programa na području svoje mjesne nadležnosti. Neki od djelatnika su i članovi Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti grada Nova Gradiška te Vijeća za prevenciju kriminaliteta. Također kontinuirano u okvirima svoje djelatnosti radi se na prevenciji ovisnosti kod djece i mladih kroz savjetodavni rad u PU kojega provode stručni djelatnici.

Rano otkrivanje konzumenata droge i njihovo upućivanje u Službu za javno zdravstvo, zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ili terapijsku zajednicu.

Tijekom 2024.g. u tretmanu PU Nova Gradiška bilo je ukupno 17 odraslih osoba (3 ženske osobe i 14 muških osoba) koji su evidentirani kao ovisnici i konzumenti droga (speed, ecstasy, kokain).

Rješenjem PU Nova Gradiška u terapijskim zajednicama osiguran je smještaj za 2 odrasle osobe- *Usluga smještaja radi provođenja rehabilitacijskih programa.*

U tretmanu PU Nova Gradiška tijekom 2024.g. bilo je 13 maloljetnika i 1 mlađi punoljetnik zbog problema ovisnosti. Vrsta psihoaktivnog sredstva zbog kojih su upućeni u tretman je: alkohol, marihuana, benzodiazepini. Većina su bili počinitelji kaznenih i prekršajnih djela.

7. GRAD SLAVONSKI BROT

Grad Slavonski Brod raspisao je u siječnju 2024. godine Javni natječaj za financiranje programa ili projekata udruga za 2024. godinu koji su od interesa za opće dobro. Od zaprimljenih prijava dva su projekta dviju udruga bavila se tematikom ovisnosti te je financiranje oba projekta prihvaćeno: 1. Udruga akademskih građana i studenata (Academico) – projekt „Zajedno protiv ovisnosti“ sufinanciran u iznosu od 400 eura. 2. Zajednica klubova liječenih alkoholičara – projekt „Put u neovisnost 3“ sufinanciran u iznosu od 400 eura.

Osnovne škole kojima je osnivač Grad Slavonski Brod, redovito svake godine provode programe edukacije i prevencije na temu Ovisnosti, pa su tako i u 2024. godini činili isto.

1. Osnovna škola „Milan Amruš“ - Sukladno Školskom kurikulumu tijekom 2024. provodili su Školski preventivni program u svrhu sprječavanja ovisnosti i ovisničkog ponašanja, posebno tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti. Teme koje su stručni suradnici i učitelji edukacijski rehabilitatori proveli: Želim živjeti zdravo, Moje slobodno vrijeme, Ekрани-Opasnosti Interneta i Oslobođenje od stresa.

2. Osnovna škola „Ivana Brlić Mažuranić“ - Tijekom 2024. godine provedene su sljedeće aktivnosti:

- Program prevencije ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju: Alati za moderno doba, za učenike 7. razreda, 12 radionica;
- Mentalno zdravlje učenika, za učenike 5. razreda s ciljem jačanja mentalnog zdravlja učenika i razvijanja vještina odupiranju pritiska vršnjaka kao i nošenja sa svakodnevnim stresnim situacijama. Na ovaj način se nastojalo smanjiti rizik od ovisničkog ponašanja i eksperimentiranja sa sredstvima ovisnosti;
- Sretniji ja, sretnija škola II – preventivni program usmjeren na jačanje mentalnog zdravlja učenika. Provedbom programa kod učenika su razvijane vještine odupiranja pritisku vršnjaka i nošenja sa svakodnevnim stresnim situacijama. Time se radilo na smanjenju rizika od ovisničkog ponašanja i eksperimentiranja sa sredstvima ovisnosti;
- Poremećaji u prehrani – učenici 8. razreda, radionica vezana za ovisnost o hrani i poremećaje u prehrani, usmjerena na razvijanje zdravih životnih stilova;
- Male odluke, velike posljedice – za učenike 8. razreda – ovisnost o psihoaktivnim tvarima.
- Abeceda prevencije – univerzalni preventivni program za sve učenike škole.

3. Osnovna Škola „Ivan Goran Kovačić“ - u sklopu preventivnog programa, ali i svih ostalih aktivnosti provodili su prevenciju, tako i programe/radionice u svrhu edukacije i sprječavanja ovisnosti i ovisničkog ponašanja. Neke od njih su:

- Suradnja i međusobno pomaganje – radionica s ciljem razvoja slike o sebi te važnosti međusobnog prihvaćanja, pomaganja, suradnje i zajedničkog rješavanja problema;
- RESCUR – Europski kurikulum za razvoj otpornosti djece predškolske i osnovnoškolske dobi – radionice kroz koje djeca razvijaju psihološku otpornost kroz teme komunikacijske vještine, zdravi odnosi, pozitivno mišljenje, samoodređenje te izgradnja osobnih snaga i pretvaranje izazova u prilike;
- Razvoj socijalnih vještina – Stjecanje vještine razvijanja dobrih odnosa s vršnjacima: brižnost, suradnja, pravednost, opraštanje, poštenje, poštovanje, odgovornost, sigurnost;
- Male kreativne socijalizacijske skupine – radionice s manjom skupinom djece s ciljem razvoja socio-emocionalnih i komunikacijskih vještina;
- TeenCAP (Child Assault Prevention Program) preventivni program – radionice s djecom i njima bliskim odraslima (roditeljima i zaposlenicima škole) s ciljem smanjenja ranjivosti djece;
- Ovisnosti – radionica s ciljem upoznavanja rizičnih situacija koje mogu dovesti do ovisnosti;
- Rizične situacije – izazovi i izbori – radionica s ciljem prepoznavanja rizičnih situacija i mogućnostima ispravnog reagiranja;
- Alati za moderno doba – Radionice s ciljem osnaživanja učenika viših razreda osnovnih škola za razvoj njihovog odgovornog ponašanja značajnog u prevenciji ponašajnih ovisnosti i rizičnih ponašanja u virtualnom okruženju te ostvarivanja pozitivnih razvojnih ishoda.

4. Osnovna škola „Đuro Pilar“ - provedene su aktivnosti usmjerene edukaciji i sprječavanju ovisnosti i ovisničkog ponašanja. Obilježen je Mjesec borbe protiv ovisnosti s učenicima viših razreda predmetne nastave (7.i 8. razred). Aktivnosti su uključivale radionice s učenicima, izradu i predstavljanje učeničkih radova na temu ovisnosti. S učenicima je provedena anketa o korištenju sredstava ovisnosti. Uključeni su i roditelji koji su prisustvovali edukaciji na temu ovisnosti. Ostvarena je suradnja s Gradskim društvom Crvenog križa Slavonski Brod gdje je predstavljen najbolji učenički rad iz škole. Aktivnosti su se provodile u sklopu projekta SHE škole i projekta Zajedno protiv ovisnosti (suradnja s udrugom Academico i Gradom Slavonskim Brodom).
5. Osnovna škola „Bogoslav Šulek“ - U 2024. godini provodili su programe i radionice s ciljem edukacije i sprječavanja ovisnosti i ovisničkog ponašanja. Aktivnosti su bile usmjerene na podizanje svijesti među učenicima o štetnosti različitih oblika ovisnosti (npr. o internetu, mobilnim uređajima, alkoholu, nikotinu i drogama), kao i na razvoj vještina donošenja zdravih životnih odluka. Programi su uključivali predavanja stručnjaka (psihologa, pedagoga), interaktivne radionice te preventivne aktivnosti u sklopu nastave i izvannastavnih sadržaja. Sudjelovali su učenici viših razreda osnovne škole.
6. Osnovna škola „Antun Mihanović“ – tijekom 2024. godine provodili su radionice na temu ovisnosti, a neke od njih su:
 - razrednici petih razreda provodili su tijekom sata razrednog odijela radionicu na temu Ovisnost-utjecaj na pojedinca, obitelj i zajednicu;
 - razrednici šestih razreda provodili su tijekom sata razrednog odijela radionicu na temu Vrste ovisnosti;
 - razrednici sedmih razreda provodili su tijekom sata razrednog odijela radionicu na temu Mentalno zdravlje koje uključuje ovisnosti.

Djelatnica Nastavnog zavoda za javno zdravstvo za roditelje sedmih i osmih razreda održali su predavanje na temu Ovisnosti o videoigrama, kockanju, cigaretama i alkoholu.

7. Osnovna škola „Dragutin Tadijanović“ – u Mjesecu borbe protiv ovisnosti provodili su sljedeće aktivnosti: Pedagoška radionica sa 7.a razredom - „Kviz znanja o problemima ovisnosti“

- Pedagoška radionica sa 7.b razredom– „Kviz znanja o problemima ovisnosti“
- Anketa s osmim razredima „Prevalencija ovisnosti u OŠ Dragutin Tadijanović“
- Prezentiranje rezultata ankete „Prevalencija ovisnosti u OŠ Dragutin Tadijanović“ na UV.

8. Osnovna škola „Hugo Badalić“ – provodili su sljedeće aktivnosti:

- Edukacija učitelja u sklopu učiteljskog vijeća i aktiva- Abeceda prevencije, Teen Cap;
- Predavanje za učitelje na učiteljskom vijeću o preventivnim aktivnostima;
- Radionice na satu razrednika;
- Tematski roditeljski sastanci;
- Povezivanje tema nasilja i ovisnosti s redovitim nastavnim programom kroz međupredmetne teme;

Ciljevi navedenih aktivnosti bili su:

- Uključiti i osnažiti učitelje škole u provođenje preventivnih aktivnosti na univerzalnoj razini;
- Osigurati svim učenicima usvajanje osnovnih znanja i vještina potrebnih za uspješno svakodnevno funkcioniranje i razvoj pozitivnog mentalnog zdravlja;

- Prevencija neprihvatljivih oblika ponašanja i usvajanje prihvatljivih;
- Razvoj kritičkog mišljenja o uporabi modernih tehnologija i medija;
- Prevenirati ovisnosti i ukazivati na štetnost sredstava ovisnosti kroz promociju zdravih životnih navika;
- Njegovati mentalno zdravlje učenika

9. Osnovna škola „Blaž Tadijanović“ – obilježili su Mjesec borbe protiv ovisnosti, a posebno ističu prezentaciju *Kako mladi gledaju na probleme svih vrsta ovisnosti i što poručuju ovisnicima modernog doba* – koju su održali učenici škole svojim multimedijalnim stvaralaštvom u povodu Mjeseca borbe protiv ovisnosti u organizaciji Gradskog društva Crvenog križa Slavonski Brod. Prezentacija je obuhvatila koje sve posljedice mogu uzrokovati poroci koje stvaraju ovisnost, bilo da je riječ o alkoholu, duhanu, narkoticima, kockanju, hrani, internetu, mobitelima – mladi su upozorili kroz PowerPoint prezentacije, recitacije, sviranje, pjevanje, glumu, fotografije. Učenike škole mentorirala je učiteljica Suzana Lovrić, izv.savjetnik.

10. Osnovna škola „Vladimir Nazor“ – u 2024. godini redovito su provodili Školski preventivni program s ciljem: Poticanja zdravih životnih navika; razvijanje kritičkog mišljenja prema rizičnim ponašanjima i sredstvima ovisnosti; poticanje pozitivnih odnosa među učenicima i odraslima. Provodili su Programe:

- „Različiti a jednaki“ – s ciljem: poticanja tolerancije, razvijanja empatije. Poticanje svijesti o različitostima, ali i jednakostima prema pravima i potrebama. Razvoj osjećaja za prave vrijednosti, usvajanje vještina komunikacije i pomoći osobama s invaliditetom u svojim budućim susretima s njima, prevencija neprihvatljivog ponašanja (ovisnosti, vršnjačkog nasilje), razvijanje volonterizma i dobrovoljnosti.
- Projekt „Zdravo odrastanje“ – čija je namjena: područje prevencije rizičnih ponašanja kod djece i mladih (definiranje i izgradnja identiteta, kvalitetnije uspostavljanje odnosa s vršnjacima i odraslima, kako lakše učiti i pamti te kako se zaštititi od ovisnosti). Rad s roditeljima odnosi se na područje kvalitetnijeg roditeljstva (odgojno učinkovita komunikacija, razvoj samopoštovanja kod djece, zaštita djece od ovisnosti).

Dječji vrtić Ivana Brlić Mažuranić Slavonski Brod u sklopu Preventivnog programa provodi sljedeće aktivnosti:

- Sadržaji integrirani u svakodnevni kontekst odgojno-obrazovnog rada : pozitivna slika o sebi, učenje socijalnih vještina, nenasilno rješavanje sukoba, aktivnosti izražavanja dječje kreativnosti...
- Rad na projektima i prezentacija projekata na smotrama iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Provedbom programa pripremamo djecu za: razvijanje kulture mira i nenasilja, preuzimanje odgovornosti i poštivanje ljudskih prava, bolje razumijevanje društva u kojem živimo.
- Eko program odgoja i obrazovanja za okoliš integriran u sve segmente odgojno obrazovnog rada i svakodnevni život djeteta. Aktivnosti su bile usmjerene na stvaranje pozitivnih navika očuvanja okoliša: recikliranje, formiranje vrta, štedljivo korištenje prirodnih resurs.
- Mjesec borbe protiv ovisnosti obilježili smo sudjelovanjem djece u programu „Hodaj sunčanom stranom“ u organizaciji Crvenog križa.
- Sudjelovanjem u programu obilježavanja Svjetskog dana zdravlja u organizaciji Patronažne službe Doma zdravlja Slavonski Brod pod sloganom „Moje zdravlje, moje pravo“ prezentirali smo naš rad.

- Sudjelovanje u nacionalnom programu Živjeti zdravo, po modelu dobre prakse: Smart Family u vrtiću, u organizaciji HZZJ provodili smo aktivnosti koje su osmišljene u sklopu programa.
- Obilježili smo Svjetski dan nepušenja koji se provodio pod sloganom „Mladi i laži duhanske industrije „Tobacco Exposed. U starijim odgojno-obrazovnim skupinama kroz djeci primjerene aktivnosti upoznali smo ih na štetnost upotrebe duhanskih proizvoda te njihove posljedice na zdravlje.

Ciljevi provedbe Preventivnog programa : poticanje djeteta u otkrivanju vlastitih snaga i potreba, unaprjeđenje zaštite zdravlja i smanjenje zdravstvenih, socijalnih i društvenih rizika, izvršenje pravilnih izbora u cilju zaštite sebe (fizičkog i psihičkog integriteta) i zaštite drugih, motiviranje djece na zdrav način življenja prakticirajući tjelovježbu koja ima pozitivan utjecaj na opće stanje uma te pridonosi fizičkom stanju djeteta, osvješćivanje o važnosti odgovornog ponašanja djece, odraslih i djelatnika ustanove, podupiranje poželjne oblike ponašanja u skupini i prakticirali ih u bližoj okolini.

Sažetak Preventivnog programa:

Preventivni program Dječjeg vrtića Ivana Brlić Mažuranić Slavonski Brod ne ograničava se samo na razinu odgojno-obrazovne djelatnosti u predškolskoj ustanovi već se modelom uključenosti svih čimbenika odgovornih za odgojno-obrazovno djelovanje: obitelj, predškolska ustanova, uža i šira društvena zajednica nastoji pojačati zaštitne te prevenirati rizične čimbenike.

Program je bio namijenjen zaštititi slike o sebi kod djece rane predškolske dobi i dječje autentičnosti u procesu učenja kroz igru. U neposrednom radu s djecom usmjerenost je na podržavanje različitih oblika dječje komunikacije kroz poučavanje djece strategijama za samoregulaciju vlastitog ponašanja te regulaciju ponašanja druge djece i samozaštitu.

U neposrednom radu s roditeljima poticalo se na edukaciju i osnaživanje roditelja u području empatijskih interakcija s djecom, aktivnog slušanja i upotrebi primjerenih strategija za praćenje dječjeg ponašanja. Važni su pozitivni komunikacijski procesi koji se odvijaju između roditelja i djeteta te stvaraju pogodno ozračje za provedbu programa prevencije u predškolskoj dobi što se poticalo kroz neposrednu suradnju, edukaciju roditelja te osnaživanje roditeljskih kapaciteta i uloga.

Sudjelovanjem u programima, projektima i aktivnostima koje su organizirale institucija i udruga gradili smo partnerske odnose s ciljem umrežavanja oko istog područja djelovanja.

Ostvarenom suradnjom obogaćen je odgojno-obrazovni rad novim aktivnostima u području prevencije. Sudjelovanjem u programima predstavljen je široj društvenoj zajednici oblik djelovanja u području prevencije. U sklopu preventivnog programa organizirana su stručna usavršavanja za odgojitelje i stručne suradnike s ciljem jačanja stručnih kompetencija i unaprjeđenja odgojno-obrazovne prakse. Teme koje su bile zastupljene: Zdrave granice u odgoju: kako ih postići na pedagoški način? Imenovanje, prepoznavanje i kontrola dječjih emocija, Nepoželjna/izazovna ponašanja kod djece, Učenje socijalnih vještina i Odgojno učinkovita komunikacija.

8. GRAD NOVA GRADIŠKA

KOORDINACIJSKO TIJELO ZA PREVENCIJU OVISNOSTI GRADA NOVA GRADIŠKA

Koordinacijsko tijelo za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška, sukladno Nacionalnoj strategiji u Republici Hrvatskoj, Akcijskom planu Vlade Republike Hrvatske i

Akcijskom planu djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije osigurava u lokalnoj zajednici multidisciplinarnu i međusektorsku provedbu načela decentralizacije i glavnih ciljeva nacionalne politike prevencije ovisnosti.

Koordinacijsko tijelo potiče i koordinira različite oblike suradnje institucija koje su u nacionalnim strategijama pozvane biti provoditelji aktivnosti prevencije ovisnosti, a to su: odgojno-obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, Zavod za socijalni rad Nova Gradiška, Policijska postaja Nova Gradiška, nevladine institucije/udruge (Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška, Udruga za promicanje kvalitete života i održanje mentalnog zdravlja „Pozitiva“ Nova Gradiška) te mediji.

Predsjednica Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška je Ljiljana Lukačević, mr.spec.kliničke psihologije .

Sukladno Planu rada Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška realizirane su sljedeće aktivnosti:

Stručno usavršavanje: X. međunarodni znanstveno-stručni skup „Osnaživanje potencijala za preventivne aktivnosti u zajednici“, Okrugli stol povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga, Nacionalna konferencijao ovisnostima „Ovisnosti 2030-Politika, struka i praksa- idemo li u istom smjeru?“ i Tribina „Partnerstvo za prevenciju-provedba akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije“.

Predsjednica Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška, Ljiljana Lukačević, mr.spec.kliničke psihologije sudjelovala je u izradi Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije.

Ostale aktivnosti Koordinacijskog tijela za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška : obilježavanje Svjetskog dana nepušenja, posjet Domu za ovisnike Zajednice Susret – Terapijski centar Ivanovac, obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti u razdoblju od 15. studenoga do 15. prosinca 2024. godine sljedećim prigodnim aktivnostima: radionica „Jačaj tijelo, smiri um“, radionica „Ovisni o kulturi – Klakar“, izložba likovnih radova povodom Svjetskog dana nepušača, istraživanje „Ovisnost pod mikroskopom“, akcija „Mi vidimo ljude“ – inkluzija resocijaliziranih ovisnika i pomoć socijalno ugroženim osobama, radio emisija „Izazovi odrastanja- pušenje“, izrada digitalnih plakata, koncert „Glazbom protiv ovisnosti“, radionica „Ovisnosti kroz istraživanja“, okrugli stol „Prevencija u zajednici- prioriteti i izazovi“, debata „Ovaj Dom bi zabranio reklamiranje kladionica i kasina“, video-uradak Kako izgledaju naša pluća „Stroj za pušenje“, Projekt „Zdrav za 5“ u suradnji s Policijskom upravom Brodsko-posavskom, radionica „Ovisnost nije fora, nego je prava noćna mora!“, izložba učeničkih radova na temu borbe protiv ovisnosti u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Nova Gradiška, glazbena radionica „Detox bubnjanjem“, radionica „Ovisno o kulturi- Dolina“, predavanja za učenike 6. razreda osnovnih škola na području Grada Nova Gradiška (PIA- Prevencija i alternativa), predavanja za roditelje učenika 6. razreda osnovnih škola na području Grada Nova Gradiška (MAH), Preventivni program “Alati za moderno doba“, radionica „Ovisnici o kockicama“- učenje uz Lego kocke, online izložba „Mjesec borbe protiv ovisnosti“ i knjižni info-kutak „Sve naše ovisnosti“.

Koordinacijsko tijelo za prevenciju ovisnosti Grada Nova Gradiška ostvarilo je suradnju s Povjerenstvom za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije i Vijećem za prevenciju kriminaliteta Grada Nova Gradiška te organiziralo medijsko praćenje aktivnosti u svrhu prevencije ovisnosti.

9. UDRUGE/DRUŠTVA

9.1.UDRUGA ZA PROMICANJE KVALITETE ŽIVOTA I ODRŽAVANJE MENTALNOG ZDRAVLJA „POZITIVA“

Udruga „Pozitiva“ Nova Gradiška je tijekom 2024. godine realizirala sljedeće programske aktivnosti:

- info-edukativne putove „Sve naše ovisnosti“ povodom Međunarodnog dana borbe protiv droga- 26. lipnja i Mjeseca borbe protiv ovisnosti,
- okrugli stol „Prevenција u zajednici – prioriteti i izazovi“ – Cilj je okruglog stola bio okupiti provoditelje preventivnih programa iz odgojno-obrazovnih i zdravstvenih ustanova, socijalne skrbi, policije i organizacije civilnog društva u konstruktivnoj raspravi o aktualnim potrebama i problemima u području prevencije ovisnosti i mogućnostima jačanjima mreže suradnje u lokalnoj zajednici. Teme predavanja: „Resursi lokacije zajednice za prevenciju ovisnosti“, „Zdrave životne navike i odgovarajuće ponašanje – temelji prevencije“, „Uloga obitelji u prevenciji ovisnosti“ i „Prva iskustva s Abesedom prevencije“.

9.2. HCK DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

9.2.1. DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA GRADA SLAVONSKOGA BRODA

Tijekom 2024. godine Gradsko društvo Crvenog križa Slavonski Brod provodilo je programske aktivnosti Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine. i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji za razdoblje do 2026. Provedbom Akcijskog plana radilo se na širenju znanja među roditeljima i mladima o štetnosti duhana, opijata i ponašajnih ovisnosti (život uz ekrane, kocke i drugih oblika ovisnosti). Navedeni sadržaj je imao za cilj zdrav odgoj djece i mladih te prevenciju društveno neprihvatljivih oblika ponašanja.

Gradsko društvo Crvenog križa Slavonski Brod uspostavilo je uspješnu suradnju s osnovnim i srednjim školama, udrugama, ustanovama i institucijama u čijem je djelokrugu provedba Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti i provelo je sljedeće aktivnosti u svrhu prevencije ovisnosti:

1. Održan je sastanak za voditelje rada s mladima, povjerenika Crvenog križa i voditelje Školskih preventivnih programa s temom Provedbe programa u svrhu prevencije ovisnosti.

2. Organizirana je Prezentacija stvaralaštva mladih. dramsko, literarno, glazbeno, scensko i dr. u Mjesecu borbe protiv ovisnosti pod naslovom „Ti držiš kormilo – okreni prema slobodi!“ : Sudjelovalo je 160 sudionika polaznika vrtića, mladi OŠ i SŠ. Predstavljeni uradci izrazile su stavove mladih, ponašanja i kreativna rješenja s ciljem učenja mladih o štetnosti ovisničkih ponašanja i konzumiranja opojnih sredstava.

3. U radu s djecom voditelji mladeži Crvenog križa i voditelji preventivnih programa proveli su 10 radionica s ciljem učenja mladih o zdravim stilovima života i o štetnosti ovisničkih ponašanja sa 79 sudionika.

4. Savjetovalište za prevenciju ovisnosti provodilo je individualno savjetovanje za učenike osnovnih i srednjih škola, 44 sata za 14 osoba.

Gradsko društvo Crvenog križa Slavonski Brod svoje djelovanje temelji na principima pokreta Crvenog križa, na izgradnji pozitivnih životnih vrijednosti i razvijanju osobne odgovornosti za kvalitetu svog i života obitelji zajednice.

9.2.2. DRUŠTVO CRVENOG KRIŽA GRADA NOVA GRADIŠKA

U 2024. godini Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška ostvarilo je sljedeće aktivnosti u svrhu prevencije ovisnosti:

Povjerenici mladih u školama zajedno s ostalim nastavnim osobljem održalo je 163 predavanja na temu prevencije ovisnosti u svim osnovnim školama na području djelovanja Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška., a prisustvovalo je 1592 učenika. U srednjim školama je održano 22 predavanja uz prisustvo 396 učenika.

U Mjesecu borbe protiv ovisnosti organizirana je humanitarno-edukativna akcije pod nazivom „Mi vidimo ljude“ u suradnji s Udrugom „NE-OVISNOST“ iz Osijeka i izložba učeničkih radova (likovno, dramsko, literarno i glazbeno stvaralaštvo) na temu prevencije ovisnosti. Sudjelovalo je pet osnovnih i dvije srednje škole te glazbena škola.

9.3. ZAJEDNICA KLA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Zajednice KLA Brodsko-posavske županije je tijekom 2024. godine realizirala sljedeće programske aktivnosti Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti u Brodsko-posavskoj županiji za razdoblje do 2026. :

Održano je 225 sastanaka s članovima Zajednice KLA Brodsko-posavske županije (kroz pet klubova) koju čini 52 člana Zajednice KLA Brodsko-posavske županije od kojih 8 članova su žene. Podršku članovima daje pratnja.

Obilježavanje Dana klubova liječenih alkoholičara s ciljem unapređivanja informiranosti opće populacije i ciljanih skupina s ciljem prevencije, organiziranje info-šandova s edukativno-promotivnim materijalom .

Članovi Zajednice KLA Brodsko-posavske županije sudjelovali su na sportskim igrama KLA Jasni Vidici u Oriovcu .

U Mjesecu borbe protiv ovisnosti Zajednica KLA Brodsko-posavske županije je uspješno surađivala s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Službom za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje, sudjelovala u organizaciji aktivnosti u obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti, promicala rad Zajednice KLA Brodsko-posavske županije na Gradskoj tržnici s ciljem unapređivanja informiranosti opće populacije i ciljanih skupina u svrhu prevencije.

Zajednica KLA Brodsko-posavske županije aktivno je sudjelovala na Tribini KLA Jasni vidici u Oriovcu, provodila je niz radionica na temelju potreba, sposobnosti i mogućnosti članova u cilju što uspješnije rehabilitacije i održavanja apstinencije, usvajanju novih vještina i navika, jačanju samopouzdanja, samopoštovanja i samokontrole te jačanju obiteljskog zajedništva i solidarnosti, prvenstveno uključivanjem članova i njihovih obitelji u dodatne aktivnosti radionica društveno edukativnih igara. Ostale aktivnosti: posjet Muzeju Tambure, održana je radionica zdravlja, provedeno je mjerenje vitalnih funkcija, održana je edukacija o zdravoj prehrani rad na prevenciji hipertenzije, održana je radionica duhovne obnove koja je članove Zajednice KLA Brodsko-posavske županije psihofizički osnažila te im pomogla da prihvate, podrže i razumiju sebe i druge u borbi protiv ovisnosti.

Mjesec borbe protiv ovisnosti završen je odlaskom na izlet u Vinkovce koji je bio organiziran za članova Zajednice KLA.

Okrugli stol za stručne djelatnike Zajednice KLA Brodsko-posavske županije u Mjesecu borbe protiv ovisnosti otvorio je konstruktivnu raspravu o aktualnim potrebama i problemima u području prevencije ovisnosti.

10. POVJERENSTVO ZA OVISNOSTI I OVISNIČKA PONAŠANJA NA PODRUČJU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Tijekom 2024. Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije (u daljnjem tekst: Povjerenstvo) je održalo šest sjednica. Povjerenstvo je na sjednicama izradilo Izvješće o provedbi Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti na području Brodsko-posavske županije u 2023.godini i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine. Predmetno izvješće je dostavljeno Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. Povjerenstvo je u suradnji s nositeljima provedbe Nacionalne strategije i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine izradilo Akcijski plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije.

Povjerenstvo je u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije, Službom za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje sudjelovalo u organizaciji aktivnosti u obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti od 15.studenoga 2024. godine do 15.prosinca 2024.godine.

Tijekom 2024.godine Povjerenstvo je uspješno surađivalo s osnovnim i srednjim školama, socijalnim i zdravstvenim ustanovama, Gradom Slavonskim Brodom i Gradom Nova Gradiška, Brodsko-posavskom županijom te nevladinim organizacijama koje djeluju u području prevencije ovisnosti na području Županije te na taj način poticalo, koordiniralo i pratilo suradnju svih sudionika provedbe Nacionalne strategije i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije .

OBRAZLOŽENJE

Provedba nacionalne politike prevencije ovisnosti zahtijeva uravnotežen, multidisciplinarni i integriran pristup. Takav pristup zahtijeva koordinaciju svih tijela uključenih u borbu protiv ovisnosti sa svih razina državne vlasti, s posebnim naglaskom na ulogu lokalne i regionalne samouprave u provedbi i implementaciji aktivnosti na području ovisnosti, kao i na ulozi i doprinosu nevladinih organizacija i različitih građanskih inicijativa na tom području.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju i preuzimanjem njene pravne stečevine stvorili su se na području nacionalne politike vezane uz ovisnosti, brojne mogućnosti za različite nove aktivnosti i unaprjeđenja u javnom zdravstvu, socijalnoj politici, školstvu, djelovanju policije, carine i pravosudnog sustava, te otvorili put novim intervencijama i izazovima na tom području kroz različite institucije društva na nacionalnoj i lokalnoj razini. Hrvatski sabor donio je Nacionalnu strategiju djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine.

U svrhu provedbe prioriteta i posebnih ciljeva definiranih Nacionalnom strategijom djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine („Narodne novine“ 18/23) i Nacionalnim Akcijskim planom djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine (u daljnjem tekstu Nacionalni Akcijski plan) izrađen je Akcijski plan djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije (u daljnjem tekstu: Akcijski plan), a pomoću kojeg će se putem multidisciplinarnog, integriranog i znanstveno utemeljenih pristupa osigurati provedba javnih politika na području ovisnosti i ponašajnih ovisnosti i ostvarenje njenih ishoda.

Polazeći od osnovnih načela Nacionalne strategije, posebice načela decentralizacije, Akcijskim planom želi se osigurati jednakomjerna dostupnost različitih programa i sadržaja u Republici Hrvatskoj sukladno stvarnim potrebama pojedinih lokalnih zajednica odnosno županija. Stoga je na razini Županije i jedinica lokalne samouprave potrebno razvijati mreže različitih programa, te usklađivati djelatnosti na području problematike zlouporabe droga s mjerama na državnoj razini.

Akcijskim planom Brodsko-posavske županije definirane su mjere vezane za smanjenje uporabe droga, štetne uporabe alkohola, prevencije pušenja kao i pojavu i razvoj ponašajnih ovisnosti, te vezanih zdravstvenih i socijalnih posljedica uključujući mjere prevencije, rane intervencije, liječenja, smanjenja štete, rehabilitacije, društvene reintegracije osoba s problemom ovisnosti odnosno njihovog oporavka.

Temeljem navedenoga na razini Županije osnovano je Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije s ciljem da potiče, koordinira i prati suradnju svih sudionika provedbe Nacionalne strategije i Akcijskog plana.

Odluku o donošenju Akcijski plana na temelju prijedloga Povjerenstva za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije donio je Župan Brodsko-posavske županije 10. listopada 2024. godine.

Temeljem navedenog predlaže se Županijskoj skupštini donošenje sljedećih

ZAKLJUČAKA

1. Pripisuje se Informacija o provedbi Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije, Informacija za 2024. godinu.
2. Podržava se daljnje provođenje školskih preventivnih programa za djecu i mlade, programa koje provode osnovne i srednje škole, nevladine udruge, socijalne i zdravstvene ustanove kao i ostale institucije koje se bave problematikom ovisnosti (sudstvo, policija).
3. Kako prevencija ovisnosti zahtjeva uravnoteženi i multidisciplinarni pristup, pozivaju se sve institucije, organizacije i udruge koje se bave prevencijom i suzbijanjem ovisnosti na jačanje međuresorne suradnje s ciljem učinkovitijeg sprječavanja bolesti ovisnosti.
4. Skreće se pozornost jedinicama lokalne samouprave da se kroz sufinanciranje programskih aktivnosti namijenjenih mladima aktivnije uključe u prevenciju ovisnosti na svom području.
5. Zadužuje se Povjerenstvo za ovisnosti i ovisnička ponašanja na području Brodsko-posavske županije da potiče, koordinira i prati suradnju svih sudionika provedbe Nacionalne strategije djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2030. godine, Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine (Nacionalni Akcijski plan) i Akcijskog plana djelovanja na području ovisnosti za razdoblje do 2026. godine na području Brodsko-posavske županije.